

Van inschatting naar beheer

Een risicoanalyse rondom het toekomstige
azc Voorsterallee Zutphen

In opdracht van

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
Gemeente Zutphen

Omslagontwerp

M. Grotens, Bureau Beke

Met medewerking van

M. Hardeman, Bureau Beke

Kuppens, J., Scholten, L. en Ferwerda, H.

Van inschatting naar beheer. Een risicoanalyse rondom het toekomstige azc Voorsterallee Zutphen

© 2016, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoudsopgave

1	Achtergrond	
1.1	Onderzoeksvragen	1
1.2	De methodiek achter het wegen van de risico's	3
1.3	Onderzoeksmethoden	3
1.4	Inkadering van het onderzoek	9
2	Feiten over en achtergronden van risico's	11
2.1	Aantasting van de veiligheid: criminaliteit onder asielzoekers	11
2.2	Aantasting van de leefbaarheid: overlast en draagkracht rondom een azc	16
2.3	Verkeersveiligheidsaspecten	18
2.4	Algemene en hoogspanningslijngerelateerde brandveiligheidsrisico's	19
2.5	Onveiligheidsgevoel onder burgers	23
2.6	Zicht op de achtergrond van de asielzoekers die gaan komen	26
2.7	Ontwikkeling in huizenprijzen	26
2.8	Bereidheid tot negatieve acties vanuit de burgerbevolking zelf	28
2.9	Zicht op de looproutes	29
2.10	Multipelen effecten van beheersmaatregelen	30
2.11	Het belang van goede risicomonitoring en beheer	31
3	Aangedragen risico's en weging ervan	33
3.1	De burgerenquôte	33
3.1.1	Algemene risico's	33
3.1.2	Specifieke risico's	35
3.1.3	Positieve reacties	38
3.2	De weging van de risico's: van longlist naar shortlist	38
4	(Aangedragen) oplossingsrichtingen	43
4.1	Het belang van een goede beheergroep	43
4.2	Opsomming van alle genoemde oplossingsrichtingen	44
4.3	Koppeling van de relevante oplossingsrichtingen aan niveau 1-risico's	48
4.4	Onevenredige overlast	53
4.5	Niet-gebruikte oplossingsrichtingen en 'zwakkere' risico's	54
5	Een doorkijk richting nul- en vervolgmetingen	57
5.1	De systeemanalyse	57
5.2	Randvoorwaarden voor een goede meting	58
5.3	Onafhankelijk oordeel vereist	59
	Geraadpleegde literatuur	61
	Bijlage 1: uitvraag aan burgers	67
	Bijlage 2: geraadpleegden	69
	Bijlage 3: weging van de longlist van risico's	71
	Bijlage 4: afgevallen oplossingsrichtingen	79

1 Achtergrond

In het tweede kwartaal van 2016 zal een asielzoekerscentrum (azc) aan de Voorsterallee in Zutphen (wijk Noordveen) worden gevestigd. Dit is een uitvloeisel van het verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) aan de gemeente Zutphen om medewerking te verlenen aan de opvang van asielzoekers in de voormalige recherche- en kaderschool aan de Voorsterallee.

In maart 2014 heeft het college van de gemeente Zutphen besloten om mee te werken aan de vestiging van een azc.¹ Om het azc goed in te bedden in de wijk Noordveen, heeft het college besloten om een aantal randvoorwaarden in te vullen. Het gaat dan onder andere om de volgende zaken:

1. Het inrichten van een omwonendenoverleg;
2. Het uitvoeren van een risicoanalyse ten aanzien van de leefbaarheid en veiligheid;
3. Het uitvoeren van een nulmeting leefbaarheid en veiligheid, volgend op de risicoanalyse;
4. Het opstellen van een beheerplan met daarin beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse;
5. Het opstellen van een bedrijfsnoodplan door het COA.

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de punten 2, 3 en 4, waarbij het uitvoeren van de risicoanalyse ten aanzien van de leefbaarheid en veiligheid de belangrijkste is. Voor deze risicoanalyse zijn enkele punten in de door de gemeente Zutphen opgestelde bestuursovereenkomst (Gemeente Zutphen, 2015) relevant:

Bij punt 2:

- er worden minimaal 759 en maximaal 855 asielzoekers gehuisvest. In fase 1 wordt uitgegaan van 759 capaciteitsplaatsen, wat tevens het uitgangspunt is voor de risicoanalyse. Een verhoging van het aantal capaciteitsplaatsen naar 855 is afhankelijk van een eventueel verzoek van het COA, de inpasbaarheid van het bouwplan in het vigerende bestemmingsplan en de eventueel benodigde toestemming van de gemeenteraad. Tijdelijke uitbreiding van de maximale capaciteit is niet toegestaan;
- het azc wordt in beginsel voor onbepaalde tijd gevestigd. Na vijftien jaar bestaat de mogelijkheid om telkens voor vijf jaar te verlengen;

---

1. In de bestuursovereenkomst tussen de gemeente Zutphen en het COA wordt gesproken over een 'Opvangcentrum'. Omdat het COA zelf deze term niet gebruikt, maar wel de term azc, wordt in onderhavige rapportage voor de term azc gekozen. Dit sluit ook aan bij de door omwonenden en in andere documenten gebruikte terminologie.

- ten behoeve van het opstellen van de bestuursovereenkomst zijn vanuit diverse partijen wensen en bedenkingen ingebracht. In de risicoanalyse zijn twee stukken, namelijk de vijftien adviezen van de inmiddels ontmantelde Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee en de bedenkingen van Bewonerscommissie Berkepark meegenomen, voor zover het benoemde risico's betreft.²

Bij punt 3:

Speciaal voor de risicoanalyse is de zogenaamde Werkgroep Risicoanalyse opgericht. Deze fungeert als een tijdelijke klankbordgroep die supervisie voert over de risicoanalyse en desgewenst adviezen hiervoor geeft. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van omwonenden, gemeente Zutphen en het COA. Tijdens de bijeenkomsten met deze werkgroep is eveneens gebleken dat suggesties voor de uitvoering van de nulmeting gewenst zijn. Er moet namelijk nog nader invulling gegeven worden aan deze nulmeting, nog voordat azc Zutphen geopend wordt. Tijdens de risicoanalyse is daarom in de zijlijn constant rekening gehouden met deze wens. We komen hier in paragraaf 1.3, de methoden van onderzoek, op terug.

Bij punt 4:

- in hoofdstuk V3 van de bestuursovereenkomst (Gemeente Zutphen, 2015) wordt onder de kop 'Veiligheid en Leefbaarheid' al een aantal randvoorwaarden genoemd die richting geven aan een invulling van de beheersmaatregelen. We gaan er vanuit dat deze doorgevoerd zullen worden. De suggesties voor beheersmaatregelen in deze rapportage kunnen worden beschouwd als een aanvulling hierop;
- onder voorzitterschap van gemeente Zutphen wordt periodiek een zogenaamd Omwonendenoverleg (in de bestuursovereenkomst ook wel Beheergroep genoemd) gehouden. Daarin wordt een delegatie van omwonenden momenteel geïnformeerd over de voortgang in de processen rondom de opbouwfase van azc Zutphen en, in de toekomst, over de gang van zaken rondom het operationele azc. In hoofdstuk V2, artikel 16 onder 1 wordt ook de status en het mandaat van het Omwonendenoverleg nader benoemd voor wat betreft fysieke aanpassingen en overige maatregelen in de omgeving van het azc. Met het Omwonendenoverleg wordt de wenselijkheid en haalbaarheid van de aanpassingen en maatregelen besproken. Vervolgens komt het Omwonendenoverleg met een richtinggevend advies. Uiteindelijk bepalen het college van burgemeester en wethouders en het COA welke voorzieningen/maatregelen in de omgeving worden gerealiseerd. Deze moeten erop gericht zijn om het Opvangcentrum goed te ontsluiten, mogelijke hinder voor omwonenden te voorkomen, danwel deze mogelijke hinder tot een minimum te beperken en in algemene zin een optimaal functioneren van het Opvangcentrum in de plaatselijke gemeenschap te bevorderen.

---

2. Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee (2015) en Bewonerscommissie Berkepark (2015).

1.1 Onderzoeksvragen

Door de gemeente Zutphen zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat zijn de (maatschappelijke en ruimtelijke) risico's van de vestiging van het azc voor zowel de azc-locatie als de wijk Noordveen?
- Wat is de kans dat deze risico's zich voordoen?
- Wat zijn de mogelijke effecten?
- Wat zijn de mogelijke beheersmaatregelen?

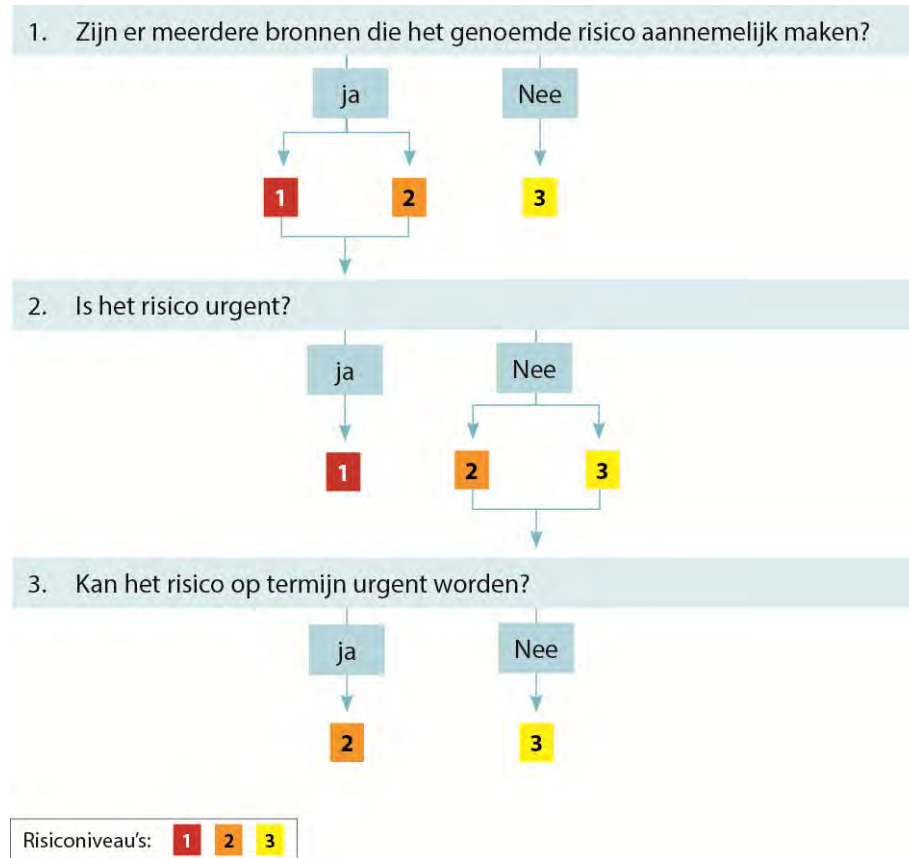
Rondom de onderzoeksvragen is nog opgemerkt dat de risicoanalyse een overzicht moet geven van het gehele palet van mogelijke maatregelen op de volgende gebieden: draagkracht in de wijk, sociale samenhang, overlast en criminaliteit, maar ook ruimtelijke risico's. Bij het laatste gaat het om bijvoorbeeld verkeersveiligheid, de veiligheid van het complex zelf, de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de wijk en de azc-locatie en potentieel onveilige plekken.

Het doel van de risicoanalyse is het door middel van een rapportage uitschrijven van de veiligheidssituatie die zich rond het nieuwe azc aan de Voorsterallee voordoet. In de rapportage wordt aandacht besteed aan het beantwoorden van de onderzoeksvragen, uitmondend in een overzicht van een weging van de risico's die zich al dan niet kunnen voordoen. Aan de aannemelijke en urgente risico's worden vervolgens concrete suggesties voor beheersmaatregelen gekoppeld. De suggesties voor de nulmeting zijn extra toegevoegd aan dit onderzoek.

1.2 De methodiek achter het wegen van de risico's

De schouwen, interviews en burgerenquête leveren een groslijst aan risico's op. Het wegen van deze aangedragen risico's vormt een essentieel onderdeel van de risicoanalyse. De basis voor de weging ligt bij alle verzamelde informatie in het onderzoek. Het gaat dan om documenten, internetinformatie, interviews en verzamelde data. In paragraaf 1.3 wordt dieper ingegaan op de wijze van het verzamelen van de informatie.

De groslijst van benoemde risico's beschouwen we voorafgaand aan de weging als een waardevolle informatiebron waarin met name burgers hebben kunnen aangeven waar en hoe risico's kunnen optreden. Het voordeel van deze werkwijze is dat de kennis van burgers over hun eigen leefomgeving het meest volledige zicht op potentiële risico's oplevert. Wel is het nog nodig om de risico's te 'objectiveren'. Hiervoor is een door Bureau Beke ontwikkelde wegingsmethodiek gebruikt die uitgaat van de volgende drie kernvragen:

Figuur 1.1: de wegingsmethodiek

De drie kernvragen leiden tot drie risiconiveaus met de volgende verduidelijking:

- Niveau 1: het risico is aanwezig en dermate groot, concreet en acuut dat direct (of in ieder geval voordat het azc wordt geopend) een beheersmaatregel noodzakelijk is;
- Niveau 2: het risico is aanwezig, maar niet dermate groot, concreet en acuut dat direct een beheersmaatregel nodig is. Monitoring van het risico is wel vereist om te bepalen of het op termijn een risiconiveau 1 wordt;
- Niveau 3: het risico is (vooralsnog) niet aanwezig. Er is geen beheersmaatregel en geen monitoring nodig.

1.3 Onderzoeksmethoden

In de risicoanalyse is gebruik gemaakt van verschillende onderzoekshandelingen. Deze staan eerst weergegeven in het schema in figuur 1.2 waarna ze worden toegelicht.

Figuur 1.2: onderzoeksontwerp

Drie schouwen van de situatie ter plekke: Tijdens het onderzoek zijn drie schouwen uitgevoerd. De eerste schouw heeft direct bij de start van het onderzoek plaatsgevonden. Met een delegatie van omwonenden, de wijkagent en de wijkregisseur van de gemeente Zutphen is een middag in de directe omgeving rondgelopen op alle voor aanwezige relevante plekken van aandacht met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid. Met name is dan gelet op risicopunten ten aanzien van (verkeers)veiligheid, overlast en ruimtelijke risico's. Daarbij zijn zowel de door de Adviesgroep Omwonenden azc Voorsterallee als de door bewoners van Berkelpark geopperde risico's direct meegenomen en besproken met de bewoners. Bewust is ervoor gekozen om vooral het perspectief van bewoners tijdens de eerste schouw te belichten en geen vertegenwoordiger van het COA mee te nemen. De reden hiervoor is om bewoners uitvoerig in de gelegenheid te stellen hun te verwachten risico's aan te geven, zonder dat er ter plekke een discussie ontstaat tussen verschillende partijen.

De tweede schouw is samen met de wijkagent en de wijkregisseur uitgevoerd en heeft betrekking op een gebied dat ruimer om het azc heen ligt, ook wel de 'tweede schil' genoemd. Daarbij is met name gekeken naar looproutes richting het centrum van Zutphen en de supermarkten (Coop en Aldi Zutphen en Lidl Warnsveld).

De derde schouw is uitgevoerd naar aanleiding van het bericht dat er in maart 2016 een noodopvang op het terrein van GGNet in Warnsveld gevestigd wordt. Daarbij is de aandacht uitgegaan naar risicopunten op de route vanuit azc Zutphen naar het terrein van GGNet en vice versa.

Extra handeling, de uitvraag onder burgers: om ook burgers in de bredere omgeving van het azc in de gelegenheid te stellen om te verwachten risico's aan te dragen, is een extra onderzoekshandeling uitgevoerd. Via de gemeente, de Bewonerscommissie Berkepark en Wijkteam Noordveen zijn bewoners zowel via e-mail als per brief benaderd om hun verwachting inzake bijvoorbeeld overlast en andere risico's aan te geven.³ Dit levert naast de informatie uit de schouw een extra bron rond de door burgers verwachte risico's. In totaal hebben 53 burgers op de e-mail en de brief gereageerd.

Interviews betrokkenen: in deze onderzoeksfase zijn gesprekken gevoerd met in totaal zestien betrokkenen. Daaronder zitten dertien professioneel betrokkenen (onder andere politie, gemeente, brandweer en COA) en drie direct betrokkenen (een bewoner en twee bedrijfsleiders van supermarkten). Met de professioneel betrokkenen is over de volgende onderwerpen gesproken:

- De draagkracht van de omgeving van de Voorsterallee als het gaat om de reeds bestaande voorzieningen in de buurt, omwonenden, overige voorzieningen en kwetsbare groepen;
- Te verwachten overlast;
- Te nemen maatregelen tegen de overlast;
- Looproutes/eventuele ophoudplekken van de azc-bewoners;
- Eventueel dagbestedingsaanbod (indien dit wordt aangeboden);
- Aanbod geestelijke/medische verzorging.

Met de direct betrokkenen zijn gesprekken gevoerd over de te verwachten gevolgen van de vestiging van het azc aan de Voorsterallee. Met name de leefbaarheid, de te verwachten overlast, het benoemen van kwetsbare groepen en de mogelijke spanningen tussen de azc-bewoners en omwonenden zijn onderwerp van gesprek geweest. Ook zijn vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid.

Met enkele partijen, waaronder de politie en de wijkregisseur zijn meerdere gesprekken gevoerd, aangezien we deze bij diverse onderzoekshandelingen zijn tegengekomen.⁴

---

3. Zie bijlage 1 voor de uitvraag per e-mail en brief.

4. Zie bijlage 2 voor een lijst met geraadpleegden.

Benchmark azc's: om te leren van de al bestaande risico's rondom operationele azc's is op internet gezocht naar informatie hierover. Daarnaast is een bezoek gebracht aan azc Winterwijk en is via het COA informatie ontvangen over de gang van zaken en werkwijzen rondom bestaande azc's. De benchmark heeft zicht op een aantal risico's en protocollen/werkwijzen opgeleverd die zijn meegenomen in de risicoanalyse.

Raadplegen externe deskundigheid: om de risicoanalyse te onderbouwen, is op diverse benoemde risico's een documentstudie verricht. Dit ten eerste om te bepalen in hoeverre de risico's reëel zijn en ten tweede om input te hebben voor interviews met respondenten. Zo is bijvoorbeeld een studie verricht naar de volgende onderwerpen:

- criminaliteit onder asielzoekers;
- de mate waarin sprake is van aantasting van de leefbaarheid en veiligheid rondom een azc;
- verkeersveiligheidsaspecten;
- brandveiligheidsrisico's.

Specifiek voor de verkeers- en brandveiligheidsrisico's is contact gezocht met externe deskundigen. Aan hen is gevraagd wat de risico's kunnen zijn op deze twee gebieden in relatie tot een vestiging van een azc. Wat de brandveiligheidsrisico's betreft, is ook gekeken naar mogelijke gevolgen van kabelbreuk van de hoogspanningsleidingen op het azc-terrein. De ervaringen die zijn opgedaan, zijn gespiegeld aan de gesprekken die met een vertegenwoordiger van de brandweer in Zutphen en een verkeersdeskundige van de gemeente Zutphen zijn gevoerd.⁵

Secundaire analyse potentiële data nulmeting: eerder is al aangegeven dat nog nader invulling gegeven moet worden aan de nulmeting 'Leefbaarheid en Veiligheid'. Aan Bureau Beke is gevraagd hiervoor input te leveren. De input die hiervoor aangeleverd wordt, is enerzijds gebaseerd op ervaringen uit soortgelijk onderzoek naar overlast die wordt veroorzaakt door specifieke doelgroepen (uitgaanspubliek, dak- en thuislozen en coffeeshoppubliek). Anderzijds is dit gebaseerd op voor de Zutphense azc-situatie specifieke bronnen.

---

5. Zie bijlage 2 voor een lijst met respondenten. Het onderzoek naar stralingseffecten is in juni 2015 door Beerlage en Clerx (2015) uitgevoerd en blijft in de risicoanalyse buiten beschouwing.

In dat laatste geval gaat het bijvoorbeeld om een analyse van:

- het Onderzoek Leefbaarheid en Veiligheid. Deze monitor wordt periodiek in de gemeente Zutphen afgenomen en bevat onder andere leefbaarheids- en veiligheidsaspecten. Bekend is dat deze monitor in 2005, 2007, 2009 en 2014 is uitgevoerd.
- het Statistisch Jaarboek van de gemeente Zutphen. Daarin worden jaarlijks meerdere kengetallen over de gemeente Zutphen opgenomen, waaronder aspecten van leefbaarheid en veiligheid.
- andere bronnen die gaandeweg de risicoanalyse als mogelijke optie gesuggereerd en gevonden zijn.

Alle bronnen zijn gewogen op hun inhoudelijke en praktische inpasbaarheid in een nulmeting. Daarnaast is gekeken naar de wijze waarop relevante bronnen kunnen worden gebruikt voor de monitoring van de veiligheid en leefbaarheid rondom het azc.

Rapportage: in de rapportage komen alle onderzoekshandelingen bij elkaar. In hoofdstuk 2 wordt een achtergrondstudie gegeven van elf genoemde risico's. Deze studie vormt een belangrijke grondlegger voor de weging.

Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de door burgers en andere respondenten benoemde risico's opgesomd. Eveneens wordt nog een aantal niet-benoemde risico's benoemd die wij als onderzoekers zelf hebben opgetekend, gebaseerd op de diverse onderzoekshandelingen. In ditzelfde hoofdstuk worden de benoemde risico's gewogen op basis van de in paragraaf 1.2 beschreven wegingsmethodiek.

In hoofdstuk 4 volgt een overzicht van de door diverse betrokkenen genoemde oplossingsrichtingen voor risico's. Met nadruk noemen we deze suggesties oplossingsrichtingen, omdat het nog geen concrete suggesties voor beheersmaatregelen zijn. Pas als we menen dat bepaalde oplossingsrichtingen een goede basis vormen om risico's op niveau 1 tegen te gaan, dragen we deze uiteindelijk in dit hoofdstuk voor als suggestie voor een beheersmaatregel. Deze suggesties zijn dus te lezen als minimale randvoorwaarden die op basis van de risicoanalyse uitgevoerd moeten worden om een goede invulling te geven aan het risicobeheer.

Ten slotte besluit hoofdstuk 5 de rapportage met suggesties voor de toekomstige nulmeting.

Bewust kiezen we ervoor om in deze rapportage geen samenvatting op te nemen. Naar onze mening is bijna alle voorliggende tekst noodzakelijk om het proces van risicoinventarisatie, het wegen van de risico's en het koppelen van geselecteerde oplossingsrichtingen aan risico's te duiden en te begrijpen. De lezer die desondanks zonder de noodzakelijke verdieping wil doordringen tot de essentie van de risicoanalyse kan zich beperken tot paragraaf 4.1, tabel 4.3 en bijlage 3.

1.4 Inkadering van het onderzoek

Voor een eenduidige begripsvorming is het belangrijk een aantal termen en voorwaarden binnen de risicoanalyse in te kaderen.

De risicoanalyse zelf

Gaandeweg het onderzoek ontwikkelt zich een discussie onder leden van de Werkgroep Risicoanalyse of de term 'risicoanalyse' niet een te negatieve lading in zich herbergt. De achterliggende gedachte hierbij is dat asielzoekers als mensen en niet als risico beschouwd moeten worden. Niettemin wordt toch besloten dat de term 'risicoanalyse' overeind blijft, omdat het gaat om risico's op oncontroleerbare overlast na opening van het azc. Daarbinnen staat mogelijke aantasting van de veiligheid en leefbaarheid ('schoon en heel') in het gebied rondom het nieuwe azc centraal.

Te verwachten risico's

In iedere buurt of wijk gebeuren zaken die de veiligheid en leefbaarheid in de wijk aantasten. Deze risicoanalyse richt zich op risico's die een verband hebben met de komst van het azc. Al bestaande risico's worden niet meegenomen, tenzij deze naar verwachting door de aanwezigheid van azc Zutphen toenemen. Omdat er in dit stadium sprake is van een nog fictief azc, moeten risico's worden geïnterpreteerd als 'te verwachten risico's'. Uiteindelijk zal in een effectmeting (de eenmeting die volgt op de nulmeting) gekeken kunnen worden wat de effecten zijn van bepaalde risico's en beheersmaatregelen. De timing van de nulmeting is relevant om te bepalen wat de effecten zijn: bij voorkeur wordt deze nulmeting voorafgaand aan de start van het azc uitgevoerd.

Hoor en wederhoor

Het is gebleken dat belanghebbende partijen in de gesprekken over azc-gerelateerde risico's regelmatig verschillende visies hebben. Ook burgers staan soms lijnrecht tegenover elkaar als het gaat om te verwachten aantasting van de leefbaarheid en veiligheid en plausibele oplossingsrichtingen. In dit krachtenveld is de risicoanalyse rondom het azc uitgevoerd. Daarom is zoveel mogelijk getracht de in documenten, interviews en data bestudeerde informatie terug te koppelen naar andere partijen. Op die wijze is toegewerkt naar een zo compleet en waarheidsgetrouw beeld van de risico's die optreden na de start van het azc aan de Voorsterallee.

Het aantal asielzoekers in de risicoanalyse

Het al in paragraaf 1.1 genoemde punt van de aantallen asielzoekers verdient nog enige toelichting. Voorafgaand aan de totstandkoming van de bestuursovereenkomst is met de toenmalige Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee gesproken over het maximale aantal asielzoekers dat gehuisvest zal worden.⁶ De wens van de Adviesgroep was om te starten met 400 asielzoekers en dit aantal eventueel op termijn uit te breiden. Deze wens is echter niet gehonoreerd door het college van B&W van Zutphen. Bij

6. Bron: notulen Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee (2014).

het bepalen van het aantal asielzoekers is gekozen voor het zogenaamde 'ja, mits...'-principe: 'er is de afspraak gemaakt om de instroom te beperken of te bevriezen of zelfs tot sluiting over te gaan als sprake is van onaanvaardbare overlast. De gemeente heeft het recht om omvang en duur van het azc ter discussie te stellen. Bij excessen zal de gemeente een opzegtermijn bepalen in overleg met het COA.'

Deze quote heeft betrekking op de ontwikkelingen die na de start van het azc aan de orde zijn en staan daarmee los van het in de bestuursovereenkomst genoemde getalsmatige uitgangspunt van de risicoanalyse. In de risicoanalyse wordt daarom uitgegaan van minimaal 759 en maximaal 855 bewoners in het azc.

Onevenredige overlast

Gaandeweg de exploitatie van het azc zal onaanvaardbare overlast, zoals hierboven al verwoord, aan belang winnen, bijvoorbeeld ook in het licht van de aantallen asielzoekers. In eerder door Bureau Beke uitgevoerd onderzoek is gebruik gemaakt van een soortgelijke term: 'onevenredige overlast'.⁷ Hieronder wordt het volgende verstaan:

Onevenredige overlast is aan het azc of zijn bewoners te relateren overlast die door de verantwoordelijke handhavende partijen met de beschikbare maatregelen niet teruggedrongen kan worden.

Voor het toekomstige beheer van het azc aan de Voorsterallee is het van belang om te blijven monitoren of risico's kunnen worden afgedekt door beheersmaatregelen en voor welke risico's beheerstechnische hiaten ontstaan. Als deze laatste risico's namelijk niet kunnen worden beheerst door maatregelen, is er namelijk sprake van onevenredige overlast. Dat dit van belang is voor het beheer, lichten we in hoofdstuk 4 nader toe.

---

7. Zie onder andere Kuppens en Ferwerda (2012; 2015).

2 Feiten over en achtergronden van risico's

In dit hoofdstuk komt de onderbouwing van risico's aan bod. Dit is van belang om de weging in hoofdstuk 3 niet alleen op basis van elkaar ondersteunende of juist tegenstreekende meningen te bepalen, maar om de weging ook door middel van feiten te staven. Ook zijn de gesprekken met deskundigen in de betreffende paragrafen verwerkt.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- aantasting van de veiligheid: criminaliteit onder asielzoekers;
- aantasting van de leefbaarheid: overlast en draagkracht rondom een azc;
- verkeersveiligheidsaspecten;
- algemene en hoogspanningslijngerelateerde brandveiligheidsrisico's;
- onveiligheidsgevoel onder burgers;
- zicht op de achtergrond van de asielzoekers die gaan komen;
- ontwikkeling in huizenprijzen;
- bereidheid tot negatieve acties vanuit de burgerbevolking zelf;
- zicht op de looproutes;
- multi-pele effecten van beheersmaatregelen;
- belang van goede risicomonitoring en beheer.

2.1 Aantasting van de veiligheid: criminaliteit onder asielzoekers

Er bestaat nog geen recente literatuur over criminaliteit van de huidige migrantenstroom die dit jaar Nederland is binnengekomen. Wel zijn er begin 21^e eeuw enkele onderzoeken uitgevoerd naar criminaliteit onder asielzoekers. Aanleiding hiervoor is een uitspraak van burgemeester Wallage van Groningen in 2001, waarin hij stelt 'dat asielzoekers meer crimineel waren dan autochtone Groningers'. Deze uitspraak van de burgemeester blijkt later overigens gebaseerd op politiecijfers die mogelijk niet juist zijn of onjuist zijn geïnterpreteerd. Daarom is het rapport van de Groningse politie ook niet openbaar gemaakt (NOS.nl, 16 oktober 2015).

In onderzoek van Willemse (2002) wordt aangegeven dat asielzoekers meer crimineel zijn dan andere bevolkingsgroepen in Nederland; asielzoekers zouden oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteitsstatistieken, voornamelijk als het om moord en doodslag gaat. Al snel ontstaat kritiek op het onderzoek, omdat de cijfers worden gebaseerd op het aantal verdachte asielzoekers, en niet op het aantal daadwerkelijke gevallen van moord en doodslag. Bovendien zijn ook vluchtelingen tot de groep asielzoekers gerekend. Dit alles resulteert in een onterecht aangenomen oververtegenwoordiging van asielzoekers in incidenten (De Volkskrant, 25 oktober 2002).

De Haan en Althoff (2002; 2003) geven in hun onderzoek aan dat criminaliteit onder asielzoekers overschat wordt. Dit komt anderzins doordat slachtoffers meer aangifte doen en de politie meer opsporingsinspanningen verricht wanneer het om asielzoekers gaat, in vergelijking met niet-asielzoekers. In het onderzoek, een verkenning naar aanleiding van het foutieve politierapport in Groningen, wordt geen bewijs gevonden voor de bewering dat asielzoekers meer crimineel zijn dan niet-asielzoekers. Veelal gaat het bij (ernstige) geweldsmisdrijven om uitzonderlijke incidenten, welke vaak ook als gevolg van de leefsituatie in het azc ontstaan: stressvolle situaties met weinig privé-omstandigheden. Het gaat om snel escalerende situaties waarvan asielzoekers zowel slachtoffer als dader kunnen zijn. Bovendien vinden veel incidenten binnen het azc plaats. Daarnaast blijkt criminaliteit terug te voeren op een selectief aantal daders: van de 400 asielzoekers in Groningen zijn er jaarlijks 10 tot 15 incidenteel betrokken bij geregistreerde criminaliteit, ongeveer vijf meer dan eens en één bewoner diverse malen.

De aard van de criminaliteit bestaat voornamelijk uit winkeldiefstal, zwartrijden, weerspanning en onderlinge geweldpleging binnen het centrum (De Haan en Althoff, 2002). De aangetroffen buit van winkeldiefstal (tubes tandpasta, onderbroeken, over elkaar aangetrokken broeken en jassen) duiden volgens De Haan en Althoff (2003) niet direct op 'bovenindividuele criminaliteit'.

Meer recent onderzoek wijst uit dat het criminaliteitsniveau bij asielmigranten hoger ligt dan bij reguliere migrantengroepen en autochtone Nederlanders (De Boom, Snel en Engbersen, 2010). Deze bevinding wordt alleen afgezwakt doordat het niet om een zuivere vergelijking gaat: de groep asielzoekers betreft voornamelijk jonge mannen met een sterke mate van deprivatie waardoor zij mede in de criminaliteit verwickeld kunnen raken. In datzelfde onderzoek wordt criminaliteit van asielzoekers verbonden aan de precaire maatschappelijke positie van migranten: enerzijds gaat het om eenvoudige (winkel)diefstal en inbraak, anderzijds om valse documenten om bijvoorbeeld toegang te krijgen tot Nederland of de Nederlandse arbeidsmarkt. Beide vormen van criminaliteit kunnen worden geschaard onder 'overlevingscriminaliteit' (Althoff en De Haan, 2006). Daarbij komt dat ernstige vormen van criminaliteit, zoals vrouwenhandel, nauwelijks worden aangetroffen in asielzoekerscentra. Stevig bewijs voor een hogere mate van crimineel gedrag onder asielzoekers is er dus niet.

Uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie (Kromhout en Van San, 2003) blijkt dat langdurige asielprocedures een negatief effect hebben op delinquent gedrag in de toekomst. Zo wordt het gebrek aan duidelijkheid over de toekomstige positie in Nederland een risicofactor genoemd. Ook zouden de omstandigheden in asielzoekerscentra ongunstig zijn voor de ontwikkeling van jongeren. Niet alleen het veelvuldig overplaatsen van het ene azc naar het andere, waardoor problemen met de schoolcarrière kunnen ontstaan, maar ook de decentrale opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelin-

gen (amv's) in kleine wooneenheden wordt als ongunstig gezien. Zo moeten amv's wanneer zij meerderjarig worden noodgedwongen vertrekken uit de opvangcentra, waardoor zij in sociale en financiële problemen terecht kunnen komen (Thomeer-Bouwens en Smit, 2000). Het feit dat amv's alleenstaand zijn, wordt ook als een nadelig effect gezien; zij krijgen dan namelijk geen sturing van ouders en hulpverleners kunnen dit gat maar deels opvullen. Uit de studie van het WODC blijkt dat bevolkingsgroepen die voornamelijk uit amv's bestaan (Angolezen en Sierra Leonezen) oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteit, maar dat groepen met relatief weinig amv's oververtegenwoordigd zijn in de verdachtencijfers. Verschillen op het gebied van criminaliteit kunnen hierdoor dus niet verklaard worden.

Een ander punt richt zich op de vluchtgeschiedenis van jongeren: sommigen van hen komen uit een oorlogssituatie en ondervinden daarvan psychische problemen welke zich kunnen uiten in de vorm van agressie. Daarnaast blijkt ook dat er een relatie is tussen de juridische status van asielzoekers en de relatie met criminaliteit (De Boom, Snel en Engbersen (2010). Zo heeft een zwakke juridische status (asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers die illegaal in Nederland verblijven) een negatieve invloed op de toegang tot sociale rechten en voorzieningen, waardoor men sterker is aangewezen op onwettige of criminele bronnen. Hierdoor worden deze personen (voornamelijk illegaal verblijvende afgewezen asielzoekers) vaker verdacht van kleine vermogensdelicten dan personen met een sterke juridische status.

Verder wetenschappelijk onderzoek naar criminaliteit onder asielzoekers is schaars. Een reden voor het geringe aantal onderzoeken ligt bij de registratie van wetsovertreders, waarin vrijwel nooit wordt aangegeven of de overtreder een verblijfsvergunning heeft of niet.

Zoals al eerder aangegeven wordt op dit moment geen onderzoek verricht naar crimineel gedrag van de huidige groep asielzoekers. Wel wordt onderzoek gedaan naar criminaliteit onder asielzoekers die hier in de jaren negentig kwamen. Dat onderzoek wordt uitgevoerd door het WODC.

Gezien de haken en ogen die kleven aan criminaliteitscijfers onder asielzoekers en de diversiteit op etnisch en cultureel vlak onder verschillende groepen asielzoekers kunnen dan ook geen stellige uitspraken gedaan worden over meer of minder criminaliteit onder bepaalde bewoners van asielzoekerscentra. Op deze groep mensen wordt meer controle uitgeoefend en toezicht gehouden dan op een gemiddelde Nederlander, waardoor het idee kan ontstaan dat er meer criminaliteit is. Ook de omstandigheden in een azc hebben een negatieve invloed op criminaliteitsgedrag, door onder andere stress en het moeten delen van voorzieningen. De uitspraken die worden gedaan op het gebied van asielzoekers en criminaliteit moeten daarom volgens De Haan en Althoff (2003) genuanceerd worden. Het zou daarom volgens hen ook 'tamelijk overdreven zijn' om criminaliteit van asielzoekers als een nationaal probleem te presenteren (De Haan en Althoff, 2002), zeker ook omdat het merendeel van de asielmigranten zich niet schul-

dig maakt aan criminaliteit (De Boom, Snel en Engbersen, 2010). Bovendien kunnen er ook persoonlijke factoren, zoals psychosociale problemen en verslaving, een crimineel verleden of het contact met criminele netwerken in het asielzoekerscentrum een rol spelen bij de mate van criminaliteit. Deze alternatieve verklaringen zijn alleen nooit getoetst (De Boom, Snel en Engbersen, 2010).

Actuele incidenten

Een punt van aandacht is wel dat individuele incidenten vaak breeduit in de media worden uitgelicht. Dit voedt het negatieve beeld over criminaliteit onder asielzoekers. Dit terwijl de cijfers verhoogde criminaliteit onder asielzoekers niet lijkt te ondersteunen. Dit alles neemt alleen niet weg dat criminaliteit wel voorkomt onder asielzoekers. De volgende incidenten buiten azc's zijn bijvoorbeeld via internet op te tekenen:

- diefstal in een supermarkt in Oude Pekela door een asielzoeker, die na aanspraak door de cassière besluit tot het bespugen en bijten van supermarktmedewerkers (Elsevier, 10 oktober 2015);
- de vernieling van auto's van omwonenden in Almelo (Tubantia, 7 oktober 2015);
- een incident in Oisterwijk tussen azc-jongeren en lokale jongeren (Omroep Brabant, 3 november 2015);
- een aanranding van twee vrouwen in Almere door vier bewoners van het azc aldaar (Elsevier, 10 oktober 2015).

Het laatste incident vertoont overeenkomst met de gebeurtenissen in Keulen tijdens Nieuwjaarsnacht 2016. Deze incidenten tonen aan dat het van belang is om te kijken waar overeenkomstige factoren liggen die eventueel ook risicoverhogend zijn voor Zutphen. In beide incidenten is sprake van groepsgedrag in uitgaansgebieden tijdens nachtelijke uren. Het verdient aanbeveling om deze drie factoren (groepsgedrag, uitgaansgebied en moment van de dag) ook mee te nemen in de risicomonitoring na de start van het azc.

Uit de benchmark op bestaande azc's komt naar voren dat kleine criminaliteit onder asielzoekers voorkomt. Het gaat dan vooral om dealgedrag en winkeldiefstallen. Wat betreft het laatste geven de geraadpleegde bedrijfsleiders van supermarkten in Zutphen en Warnsveld overigens aan dat de asielzoekers als klant welkom zijn. Hun ervaring leert dat winkeldiefstal een universeel verschijnsel is dat zich onder alle lagen van de bevolking voordoet.

Een vaker voorkomend verschijnsel zijn de incidenten die op het terrein van azc's en noodopvangen zelf plaatsvinden. Het gaat dan vooral om vechtpartijen tussen asielzoekers uit verschillende herkomstlanden/culturen. De oorzaken hiervoor zijn terug te voeren op onderlinge irritaties en optredende frustratie vanwege onduidelijkheid in de procedure, stress en verveling. Er zijn voorbeelden van vechtpartijen tussen asielzoekers in diverse steden, waaronder Nijmegen en Arnhem.⁸ Ook in azc Winterswijk

---

8. Zie De Gelderlander van 3 november 2015 en van 24 november 2015.

hebben zich incidenten voorgedaan. Meestal vallen deze onder 'huis-, tuin- en keuken-ruzies' vanwege geluidsoverlast onderling, zaken die niet opgeruimd worden of eigendommen die kwijt zijn, waardoor onderling de verdenking van diefstal ontstaat. Het is aannemelijk dat dergelijke incidenten zich ook gaan voordoen op het terrein van azc Zutphen. Dit betekent vooral een bedreiging voor azc-bewoners en –personeel zelf, en dus een kwestie voor het COA zelf en eventueel de politie. Maar als er signalen komen dat conflicten tussen azc-bewoners zich buiten het azc (gaan) afspelen, moet dit door alle betrokken handhavingspartijen zo snel mogelijk worden aangepakt.

In augustus 2015 is op het terrein van azc Winterswijk een incident geëscaleerd met een op het dak geklommen asielzoeker die door de aangesnelde politie in het been is geschoten.⁹ Het is lastiger te bepalen in hoeverre het risico bestaat dat een dergelijk incident ook gaat voorkomen op of rondom azc Zutphen. Dergelijke incidenten zijn zeker geen gemeengoed, maar wijzen op het belang van het onderkennen van psychische stoornissen en andere mogelijke verwarringen.

Hoewel de media er vaak als eerste bij is om incidenten te melden, is er vanuit die kant ook nuance en wordt de criminaliteit die voorkomt onder asielzoekers ook als kruimelwerk geclassificeerd: 'geweld buiten de asielzoekerscentra doet zich slechts zelden voor en vrijwel uitsluitend als reactie bij betrapting op zwartrijden of na winkeldiefstal van alledaagse levensbehoeften als tandpasta, zeep en onderbroeken'.¹⁰

Het COA registreert sinds 2014 incidenten die zich intern afspelen, dus op azc-terreinen.¹¹ Dit is een variëteit aan incidenten, van licht (bijvoorbeeld de eigen leefomgeving niet schoonhouden) tot zwaar (bijvoorbeeld mishandelingen). Ook komen incidenten voor die azc-bewoners zichzelf aandoen, zoals zelfmoord, hongerstaking en zelfverbranding).¹² Begin vorig jaar werd bekend dat in Nederlandse asielzoekerscentra gedurende de eerste zes maanden van 2014 2.741 incidenten zijn geregistreerd door het COA.¹³ In hoofdzaak gaat het dan om 'onacceptabel gedrag' en het 'niet schoonhouden van de eigen leefomgeving'. Maar ook 'intimidaties en bedreigingen' en 'mishandelingen' komen voor. Deze laatste twee richten zich dan zowel op medebewoners als het personeel.

9. Zie De Gelderlander van 13 augustus 2015.

10. Zie de Volkskrant van 3 oktober 2015.

11. Dit gebeurt in de incidentenmodule van het Integraal Bewoners Informatie Systeem (IBIS). Sinds 2014 moet een incident in een asielcentrum door medewerkers in IBIS ingevoerd worden. Daarna moet binnen vijf dagen een feitenonderzoek plaatsvinden. Eventuele strafbare feiten moeten ook bij de politie gemeld worden, waarna die eventueel actie onderneemt (COA, 2014).

12. Op de incidentenlijst van het COA zijn 46 categorieën opgenomen.

13. Zie de Volkskrant van 6 februari 2015.

Resumerend

Resumerend lijkt het erop dat eventuele incidenten zich vooral op het terrein van het azc zullen afspelen en criminaliteit buiten het azc-terrein vooral de geringere feiten zijn, gepleegd door vooral jonge volwassen mannen in een bijzondere situatie. Dit is dus een specifieke groep die in de risicomonitoring extra aandacht verdient. Het registratiesysteem IBIS kan mogelijk op voorhand al informatie geven over bepaalde personen danwel groepen die mogelijk overlastgevend kunnen zijn.

Om risico's zoveel mogelijk uit te sluiten, moet het voor alle handhavende partijen zo min mogelijk een verrassing zijn dat er bij bepaalde azc-bewoners 'druk op de ketel' kan staan. Hiervoor is regelmatig overleg tussen de handhavende partijen (lees: het COA en de politie) essentieel.

Van belang is dat incidenten die zich zowel op als rondom azc Zutphen zullen voordoen goed worden geregistreerd door zowel politie (openbaar terrein) als door het COA (op het terrein zelf). Het doel hiervan moet niet zijn om incidenten toe te wijzen naar azc-bewoners en hen daarmee te stigmatiseren. Zoiets gebeurt namelijk ook niet bij eveneens in Zutphen voorkomende incidenten zoals uitgaans- of huiselijk geweld. Het belang van goede registratie is hoofdzakelijk bedoeld voor een goede monitoring van al bestaande en mogelijk toekomstige risico's. Vervolgens is adequate actie door middel van (aangepaste of nieuwe) beheersmaatregelen een noodzaak. We komen hier in hoofdstuk 4 op terug.

2.2 Aantasting van de leefbaarheid: overlast en draagkracht rondom een azc

De recente stroom asielzoekers die naar Nederland is gekomen heeft ook geleid tot extra aandacht voor leefbaarheid en veiligheid rondom azc's. Omdat we in de vorige paragraaf al zijn ingegaan op de criminaliteit onder asielzoekers, verstaan we onder aantasting van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt van azc's vooral de overlast- en draagkrachtgerelateerde aspecten.

Recent is een opiniepeiling onder 3.352 Nederlanders gehouden waarin ook is gevraagd naar de overlast rondom een azc of een opvanglocatie (Kanne, Klein en Rosema, 2015). Het blijkt dat van degenen die binnen een straal van 500 meter van een azc of opvanglocatie wonen, zes procent 'erge overlast' ervaart en negen procent 'enige overlast'. Een kwart ondervindt 'nauwelijks overlast' en iets meer dan de helft 'helemaal geen overlast'. De ervaren overlast betreft vooral rondhangende asielzoekers.

Naast voorgaande opiniepeiling is het verstandig om in de omgeving van een azc te kijken naar hotspots als het gaat om mogelijke overlastlocaties. Dit is bijvoorbeeld langs veelgebruikte fiets- en looproutes naar bepaalde locaties in een gemeente of omdat er uitwisseling met bewoners van andere asielvoorzieningen voorkomt. Kuppens, Bremmers en Ferwerda (2013) hebben in hun studie naar een vestiging van

maatschappelijke opvang voor daklozen ook opgemerkt dat in bepaalde wijken¹⁴ sprake kan zijn van twee fenomenen die ook aan de orde kunnen zijn bij azc's:

- 'zwakke' huurders (voormalige daklozen en/of verslaafden) die andere daklozen binnen halen en daar laten verblijven. Niet uitgesloten is dat dit fenomeen ook kan optreden bij azc-bewoners die bij familie, vrienden of bekenden in sociale huurwoningen blijven overnachten. Dit kan vooral in de wijken met minder draagkracht van belang zijn;
- nabijgelegen maatschappelijke opvang die zorgt voor uitwisseling tussen de doelgroep. Ook bij asielzoekers is dit niet uitgesloten als opvanglocaties op loopdanwel fietsafstand van elkaar liggen.

In 2015 is een buurtonderzoek afgerond rondom azc Winterswijk (Althoff en Maritz-Brethouwer, 2015). In deze evaluatie is via enquêtes naar burgerstandpunten over onder andere ervaren overlast gevraagd. In onderstaande tabel 2.1 staan de bevindingen schematisch weergegeven.

Tabel 2.1: resultaten eindevaluatie buurtonderzoek azc Winterswijk

Aspect	Resultaat oktober 2014	Resultaat februari 2015
Overlast	36 procent ervaart overlast	15 procent ervaart overlast
	Overlast wordt door omwonenden vooral in de wijk ervaren, niet op het terrein zelf	
	Aard overlast: vooral bellende bewoners, geluidsoverlast ('converseergedrag'), spelende kinderen, zwerfafval, gevaarlijk fietsgedrag en parkeeroverlast	

Bron: Althoff en Maritz-Brethouwer, 2015.

Met name gevaarlijk fietsgedrag is een aandachtspunt dat meer voorkomt. Zo geven omwonenden van het azc in het Drentse Oranje op nu.nl aan dat er geen sprake is van geluidsoverlast en dat de politie zelden ingeschakeld moet worden. Maar een bewoner geeft het volgende aan: "Het enige probleem op gebied van veiligheid is de verkeersveiligheid. Je houdt soms je hart vast als je de vluchtelingen ziet fietsen tegen de richting in. Daar moet je nu extra op letten."¹⁵

14. Wat betreft de situatie rondom azc Zutphen is vanuit diverse kanten gewezen op de draagkrachtsituatie in Berkelpark. Deze is de laatste jaren na diverse inspanningen verbeterd, maar dreigt door het wegvallen van extra steun weer onder druk te kunnen komen staan.

15. Zie nu.nl van 20 november 2015.

2.3 Verkeersveiligheidsaspecten

Om meer te weten te komen van de risico's die asielzoekers in het Nederlandse verkeer lopen, is contact gezocht met een medewerker van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV). Deze merkt op dat er op basis van statistisch beschikbare informatie (bijvoorbeeld CBS-gegevens en politieregistratie) tot op heden nog geen onderzoek is verricht naar asielzoekers in het verkeer. Dit is volgens het SWOV ook lastig te onderzoeken, aangezien er bij incidenten in het verkeer niet wordt geregistreerd op het al dan niet doorlopen van een asielprocedure. Het is dus niet aan te geven of asielzoekers een groter risico lopen verkeersslachtoffer te worden of ongelukken te veroorzaken.

De recent door Kanne et al. (2015) gehouden opiniepeiling onder ruim 3.300 Nederlanders wijst echter op een interessante uitkomst. Uit de peiling is te herleiden dat 12 procent van de omwonenden van een azc of opvanglocatie (binnen een straal van 500 meter) van mening is dat veel asielzoekers 'gevaarlijk gedrag in het verkeer' vertonen. Dit wijst in ieder geval op het belang van enige aandacht voor verkeersveiligheid als azc Zutphen start. Daarentegen wijst de SWOV-medewerker erop dat verkeersveiligheid een letterlijke grens heeft: een asielzoeker is mobieler dan een bepaalde verkeersveilige straal rondom een azc. Het is dus de vraag hoe ver van een azc extra verkeersveilige maatregelen moeten gelden. Ook is er een figuurlijke grens, omdat het voor een gemeente onmogelijk is om de verkeersveiligheid totaal te gaan herzien omdat er asielzoekers komen.

In de vorige paragraaf is al aangegeven dat uit het buurtonderzoek rondom azc Winterswijk (Althoff en Maritz-Brethouwer, 2015) naar voren komt dat gevaarlijk fietsgedrag een punt van aandacht is. Het gaat dan om gevaarlijk fietsgedrag van zowel volwassen azc-bewoners als van kinderen: 'er wordt aangegeven dat ze zich over het algemeen niet aan de verkeersregels houden. Zo fietsen ze aan de verkeerde kant van de weg, steken over zonder te kijken, gaan niet aan de kant als er een auto aankomt, fietsen met meerdere mensen naast elkaar en als het donker is fietsen ze zonder licht op de openbare weg.' Ook het naar school fietsen van kinderen levert gevaarlijke situaties op.

Niettemin geldt net als voor de leefbaarheidsaspecten het punt van de inrichting van de lokale omgeving van een azc. Gezien de ervaringen van omwonenden in de twee hiervoor genoemde onderzoeken, is de verkeerssituatie rondom azc Zutphen op voorhand een aandachtspunt. Twee geraadpleegde verkeersdeskundigen, maar ook bewoners en andere partijen die de situatie op de Voorsterallee is voorgelegd, zijn het er over eens dat een vermenging van doelgroepen (voetgangers, (brom)fietsers en auto's/motoren/vrachtwagens) op dezelfde weg in het geheel niet wenselijk is. Zeker voor wandelende asielzoekers met kinderwagens ontstaat een extreem lastige situatie omdat er eigenlijk geen andere mogelijkheid is dan de weg zelf te gebruiken. Daarbij wordt aangegeven dat de bestaande snelheidsremmende maatregelen (asverspringin-

gen) op de weg juist voor minder doorstroom zorgen als er voetgangers op de Voorsterallee gaan lopen. Daarnaast wordt niet uitgesloten dat het extra gebruik van de Voorsterallee door voetgangers zal leiden tot conflicten tussen met name voetgangers enerzijds en fietsers/gemotoriseerd verkeer anderzijds. Dit geldt in mindere mate voor azc-bewoners die zich op de fiets verplaatsen, zo is de algemene mening.

2.4 Algemene en hoogspanningslijngerelateerde brandveiligheidsrisico's

Uit door ons uitgevoerd onderzoek blijkt dat er eigenlijk al veel vastligt als het gaat om de brandveiligheidsaspecten rondom hoogspanningslijnen. Het veilig werken van de brandweer onder of in de nabijheid van een hoogspanningstracé vereist afspraken tussen de netbeheerder en de veiligheidsregio. Indien er brand ontstaat, moet de brandweer als eerste de netbeheerder inschakelen om de eventuele risico's te bespreken (Van Strien, 2006). De netbeheerder moet de situatie dan veilig verklaren, waarna de brandweer aan het werk kan.

In het protocol 'Inzet brandweer bij calamiteiten nabij hoogspanningslijnen' (hierna 'het protocol' genoemd) zijn afspraken gemaakt over hoe te handelen en zijn de risico's en eventuele beperkingen beschreven (Netbeheer Nederland en TenneT, 2010).

De brandweer kan op de volgende wijzen in aanraking komen met hoogspanning (Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding, 2005):

- de blusstraal komt in contact met de geleider, aanraking van de geleider;
- te dichte nadering door personen of materieel van de geleider (overslag);
- een breuk van één of meer geleiders;
- het bezwijken van een mast.

Mocht er een brand in azc Zutphen ontstaan, dan is het essentieel om rekening te houden met de hoogspanningskabels in de buurt. In het protocol staat beschreven dat bij een brand onder een hoogspanningslijn altijd contact moet worden opgenomen met de netbeheerder. Door de hoge spanningen op de geleiders van de hoogspanningslijn in relatie tot de onmiddellijke nabijheid van gebouwen en bluswaterwinningen kan er direct gevaar voor elektrocutie van mensen ontstaan tijdens de bestrijding van branden. Ook als een afstand van de volledige worplengte van een waterstraal tot de geleiders van de hoogspanningslijn wordt aangehouden, bestaat gevaar voor elektrocutie. Om dit risico te vermijden is het afhankelijk van het ongevalscenario noodzakelijk om de spanning van de beide circuits af te halen. Dit uitschakelen wordt, indien mogelijk c.q. noodzakelijk uitgevoerd door de betreffende netbeheerder (in Zutphen is dit Liander) en bevestigd aan de brandweer. Nadat de hoogspanningslijn is uitgeschakeld, blijft nog wel een restspanning aanwezig. Om het risico van elektrocutie verder te verkleinen, kan door een medewerker van de netbeheerder ter plaatse een veiligheidsaarding worden aangebracht. Het heeft de voorkeur om in geen enkele situatie gebruik te maken van hoogwerkers en ladderwagens.

Knappende mast of geleider

Door de hitte van een brand kan het metaal van de mast en/of de geleider zijn sterkte verliezen. Hierdoor kan een mast geheel of gedeeltelijk bezwijken en/of een geleider breken. Naast brand kunnen de mast of een geleider ook door andere oorzaken doen breken. Het gevolg hiervan kan zijn dat de geleiders hierdoor op de grond, vlak boven de grond of op andere objecten terecht komen met het risico op:

- elektrocutie bij aanraking of te dichte nadering van de onder spanning staande geleider;
- letsel bij mensen;
- versperren van wegen;
- beschadiging van objecten onder de lijn.

Zoals in het protocol wordt beschreven, is het uitgangspunt dat alleen een namens de netbeheerder aangewezen deskundige de situatie veilig kan verklaren, waarna de brandweer pas in actie komt. Als de blus- en/of hulpverleningswerkzaamheden van de brandweer dit vereisen, verleent de netwerkbeheerder medewerking aan veilig werken, zo mogelijk door het uit bedrijf nemen van de hoogspanningslijn of een circuit daarvan. De communicatie tussen de brandweer en de netbeheerder loopt via de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) van de veiligheidsregio en het Bedrijfsvoeringscentrum (BVC) van de netbeheerder.

Wanneer een brand het knappen van een geleider veroorzaakt, wordt het gebied uit preventief oogpunt ontruimd. Het gaat hierbij om het gebied tussen twee intact zijnde trekmasten en de risicozone van 25 meter ter weerszijden van het hart van de betreffende hoogspanningslijn. Het brandweerpersoneel wordt teruggetrokken en eventuele blussing met stationaire armaturen wordt zoveel mogelijk voortgezet.

Brekende hoogspanningskabel

Aan medewerkers van TenneT is gevraagd hoe groot het risico op kabelbreuk is. Zij stellen dat het risico in het algemeen zeer klein is als er sprake is van niet-extreme omstandigheden. Harde wind wordt niet verstaan onder extreme omstandigheden. Kabelbreuk komt volgens de TenneT-medewerkers zelden voor. Hoogspanningskabels moeten aan strenge eisen voldoen om windstoten, storm, ijsopbouw en temperatuurovergangen te kunnen opvangen. Wind, ijzel en zogenaamde 'dansende kabels' vormen de grootste risico's voor kabelbreuk. In Nederland is ijzel de meest voorkomende oorzaak voor kabelbreuk. Een medewerker van TenneT refereert naar de kabelbreuk in Haaksbergen. Toentertijd was sprake van drie factoren die de breuk veroorzaakten: een zogenaamde 'steeklijn' (slechts 1 verbindingslijn), extreme ijzel en harde wind.

Naar aanleiding van de zogenaamde 'dansende kabels' in Groningen (ijsafzetting op hoogspanningskabels in combinatie met harde wind) is nogmaals contact gezocht met een medewerker van TenneT.¹⁶ Deze geeft aan dat kabelbreuk in Groningen door de ijsafzetting niet uitgesloten is. Daarom is een veiligheidsprotocol in werking getreden en is de stroom van de hoogspanningsleiding gehaald. Vervolgens wordt gekeken wat de schade aan de kabels is en wat het risico op kabelbreuk is. In het verleden is het drie keer voorgekomen dat hoogspanningskabels braken door ijsafzetting: in 1969, 1987 en in 2005. De medewerker van TenneT geeft aan dat het risico van kabelbreuk voortdurend wordt gemonitord.

Specifiek voor de situatie rondom azc Zutphen is aan een medewerker van TenneT gevraagd naar de gevolgen van een kabelbreuk, eventueel in combinatie met brand. Als een kabel breekt, zal deze in de regel recht naar beneden vallen omdat kabels behoorlijk zwaar zijn. De kans dat een kabel tijdens de val dermate ver afwijkt en op een azc-gebouw valt, wordt dan ook klein geacht.

In het geval van brand onder een hoogspanningslijn refereert de TenneT-medewerker aan het protocol. Daarin staat dat veilig blussen mogelijk is als een pand zodanig geplaatst is dat de blusstraal de hoogspanningslijn niet raakt. Specifiek voor azc Zutphen is de afstand volgens de medewerker dermate groot dat blussen mogelijk is. Ook moet tijdens het blussen rekening gehouden worden met het eventueel plaatsen van een hoogwerker, maar dit is voor azc Zutphen ook mogelijk. In alle gevallen zal de brandweer rekening moeten houden met de spuitrichting; ze moeten voorkomen dat ze richting de geleiders spuiten.

In het geval een kabel gebroken is en deze op de grond ligt, geldt extra waakzaamheid. Dan zal de brandweer in eerste instantie niet blussen, omdat de veiligheid van de brandweer zelf voorop staat en pas daarna opgetreden wordt. De medewerker van TenneT geeft aan dat het hoogspanningstracé binnen 5 à 10 minuten uitgeschakeld kan zijn. Gelijktijdig zal een storingsdienstmedewerker naar de betreffende plek gestuurd worden om te bepalen of er nog restspanning op de lijn zit. De aanrijtijd hiervoor is maximaal 1 uur, maar in de regel wordt voor een dergelijke calamiteit een storingsdienstmedewerker in de buurt opgeroepen, waardoor deze tijd aanzienlijk bekort kan worden. Dit laatste wordt op basis van eigen ervaring ook door een medewerker van de brandweer bevestigd. Vervolgens is de storingsdienstmedewerker nog maximaal 5 minuten bezig om de mast in te klimmen, met behulp van meetapparatuur te bepalen of er restspanning is en deze af te voeren. In totaal zal deze procedure dus niet meer dan een uur in beslag nemen, maar zal dit mogelijk in de praktijk korter zijn.

---

16. Zie de Volkskrant van 5 januari 2016.

Specifieke acties die al zijn ondernomen voor de azc-locatie

De gemeente Zutphen heeft naar aanleiding van de komst van het azc aan de brandweer gevraagd een risicoanalyse te maken. Uit deze analyse door de brandweer zijn onder andere de volgende aandachtspunten naar voren gekomen: de noodzaak van een vluchtplan welke begrijpelijk is voor de bewoners van het asielzoekerscentrum, de bereikbaarheid van de verschillende panden voor de brandweer en het hoogspanningstracé (Brandweer Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, 2015).

1) Vluchtplan

De woonunits bestaan uit één brandcompartiment en zijn niet nader ingedeeld in beschermde subbrandcompartimenten. Een brand door menselijk handelen kan niet worden uitgesloten, ondanks dat in de woonunits niet gerookt mag worden, omdat men in de gemeenschappelijke woonkamers c.q. keukens zelf kan koken. Daarnaast kan er altijd brand ontstaan door andere oorzaken. De gemeenschappelijke woonkamers en keukens en de slaapkamers zijn niet ingedeeld als beschermd subbrandcompartiment en staan in verbinding met de gangen. Bij een brand in de gemeenschappelijke ruimtes of in de slaapkamers kunnen rook en brand zich snel verspreiden binnen de woonunit via de deuren en via de ruimten boven het plafond. Dit heeft rechtstreekse gevolgen voor een veilige ontvluchting van de bewoners. Een vluchtplan dat voor de bewoners begrijpelijk is, is hierbij erg belangrijk. Denk hierbij aan plattegronden met vluchtroutes die bij de ingang van de gebouwen hangen. De brandweer adviseert om de gemeenschappelijke ruimtes en de gang in de woonunit uit te voeren als beschermde subbrandcompartimenten. Dit betekent dat onder andere alle wanden, plafonds, deuren en ramen in de binnenmuren van de gang en gemeenschappelijke ruimtes dertig minuten brandwerend uitgevoerd moeten worden.

Op dit moment is nog onduidelijk of in azc Zutphen meer dan de landelijke veiligheidsnormen worden gehanteerd en dus het advies van de Zutphense brandweer wordt gevolgd. Het is essentieel om dit aspect nog mee te nemen voordat azc Zutphen geopend wordt.

2) Bereikbaarheid van de panden voor de brandweer

Er moet worden nagegaan of alle panden bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen. Indien dit niet mogelijk is, moeten de wegen worden aangepast zodat dit wel kan. Een suggestie is om de noordingang in het geval van calamiteiten te kunnen gebruiken. Ook moet de bereikbaarheid van het bluswater achter Blok B worden nagegaan. Daarnaast moet worden nagegaan wat de capaciteit van de brandkraan is.

3) Hoogspanningstracé

Wat betreft het hoogspanningstracé is door de onderzoekers meerdere keren contact gezocht met medewerkers van de brandweer en van TenneT (beheerder hoogspanningslijn). Aan de brandweer zijn enkele scenario's voorgelegd om te bepalen welke acties zij ondernemen bij brand op het azc-terrein. Ook de brandweer wijst in eerste instantie op het protocol. Met nadruk wordt aangegeven dat een apart protocol voor de

azc-locatie niet vereist is, omdat het al bestaande protocol (hiervoor al besproken) gevolgd kunnen worden.

In het geval brand uitbreekt, waar deze ook op het azc-terrein voorkomt, zal de brandweer altijd inzet plegen en dus overgaan tot het blussen van de brand. Als er sprake is van een niet-uitslaande brand binnenshuis, zal de brand net zo geblust worden als in eender welk gebouw in Zutphen; de aanwezigheid van de hoogspanningslijn heeft hierop dus geen invloed. Als er sprake is van een uitslaande brand, dan zal de brandweer ook optreden, maar zullen de veiligheidsmarges ten aanzien van de hoogspanningslijn in acht worden genomen. Dit betekent concreet dat de blusstraal en een eventuele hoogwerker dus niet te dicht bij de hoogspanningslijn in de buurt mogen komen.

Ten slotte is nog aan de Zutphense brandweer gevraagd of zij gebruik maakt van speciale blusmiddelen (bijvoorbeeld schuim) in het geval er sprake is van brand in de buurt van de hoogspanningslijn. Dit is niet het geval en overbodig; in schuim zit namelijk ook water dat geleidt, zodat dit hetzelfde effect als een blusstraal kan hebben. Andere middelen, zogenaamde zuurstofverdringers, kunnen worden gebruikt, maar zijn alleen binnenshuis effectief.

Specifieke acties die nog uitgevoerd gaan worden voor de azc-locatie

De rol van de brandweer is adviesgevend; de brandweer zal nog in gesprek gaan met het COA, bijvoorbeeld over het aantal BHV-aanstellingen. Er is al geadviseerd over de compartimentering, onder andere het aantal compartimenten dat gebruik maakt van een uitgang. Ook is naar de kwaliteit van de brandscheidingen en de vluchtwegen gekeken. Vanuit de brandweer wordt met nadruk aangegeven dat zij al in haar advies heeft aangegeven dat er bij voorkeur meer aan brandveiligheid wordt gedaan dan wettelijk minimaal vereist is. Het is echter aan de gemeente om dit te controleren, niet aan de brandweer.

Ten slotte zal nog door de brandweer een zogenaamde 'bereikbaarheidskaart' ingevuld worden. Op basis van het door de brandweer gegeven advies, de controle van de gemeente en een eventueel mogelijk aanvullend advies van de brandweer zal hierin worden bepaald met hoeveel auto's de brandweer standaard zal uitrukken.

2.5 Onveiligheidsgevoel onder burgers

Eerder is al aangegeven dat in de opiniepeiling onder 3.352 Nederlanders (Kanne et al., 2015) door 15 procent van omwonenden van een azc of opvanglocatie erge of enige overlast wordt ervaren. Opmerkelijk is dat omwonenden aangeven dat een deel van die overlast bestaat uit angst om zelf de straat op te gaan.

Dit heeft kennelijk te maken met een toenemend onveiligheidsgevoel onder omwonenden. Desondanks geeft Jos Wienen, burgemeester van gemeente Katwijk en verantwoordelijke voor Asielzaken bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG),

aan dat de angst voor grote azc's nergens op gebaseerd is.¹⁷ Een onderbouwing voor deze stelling wordt alleen niet gegeven.

In het buurtonderzoek rondom azc Winterswijk (Althoff en Maritz-Brethouwer, 2015) is ook gevraagd naar het veiligheidsgevoel van omwonenden. Daaruit blijkt dat het gevoel van onveiligheid door de aanwezigheid van het azc tussen oktober 2014 en februari 2015 met acht procent (van 23 naar 15 procent) is gedaald.¹⁸ Ook is gevraagd naar de reden voor het onveiligheidsgevoel onder burgers. Dit is vooral gelegen in de huidige samenstelling van de azc-bewoners: 'vaak (jonge) mannen die in groepen rondlopen en in hun eigen taal spreken'. Verder veroorzaken het nafluiten of -roepen van vrouwen en meisjes, incidenten op het azc-terrein en de gedachte dat IS-aanhangers onder de bewoners kunnen zitten een onveilig gevoel. Het al eerder aangehaald incident met de man op het dak wordt dan onder andere als voorbeeld genoemd.

Opmerkelijk is, dat de grote opkomst van hulpdiensten tijdens dergelijke incidenten en het regelmatig surveilleren door de wijkagenten voor sommige buurtbewoners ook een onveiligheidsversterkend gevoel geeft. Kuppens en Ferwerda (2010) hebben dit fenomeen ook al eens beschreven in een risicoanalyse voor een daklozenopvang in de Steenstraat in Arnhem. Dit draagt bij aan de meerdere malen tijdens interviews gehoorde mening dat de politie serieus moet overwegen of ze altijd in uniform en met herkenbare politiewagens moeten aanrijden. Een alternatief kan zijn om meer neutraal (in burger en op de fiets/in een onherkenbare auto) aan te rijden, vooral als het geen calamiteiten betreft. Dit besef leeft overigens ook al bij de politie zelf, bijvoorbeeld als het gaat om de al dan niet zichtbare aanwezigheid op het moment dat de eerste bussen met asielzoekers azc Zutphen zullen binnenrijden.

Subjectieve veiligheidsbeleving

De mate waarin overlast voorkomt, is deels ook terug te voeren op de perceptie van overlast, mede op basis van de eigen veiligheidsbeleving van burgers; wat voor de een audiovisuele overlast (overlast door geluid of alleen al de aanwezigheid van in dit geval azc-bewoners) is, hoeft voor de ander in het geheel geen overlast te betekenen. Juist audiovisuele overlast heeft een sterke subjectieve component, in tegenstelling tot overlast die meer 'meetbaar' is, zoals vuil op straat of geluidsoverlast. Daarbij is het ook niet uitgesloten dat bewoners die kritisch tegenover de opvang staan extra overlastgevoelig zullen zijn.

Veiligheid bestaat uit fysieke veiligheid, zoals branden, ongevallen of rampen, en sociale veiligheid. Onder sociale veiligheid vallen daadwerkelijk ervaren incidenten, zoals bedreigingen en overvallen, maar ook gevoelens van onveiligheid. Dit laatste fenomeen wordt in bredere zin ook wel aangeduid als subjectieve veiligheidsbeleving. Kuppens, Van Tuyn en Ferwerda (2009) hebben een literatuurstudie naar alle mogelijk-

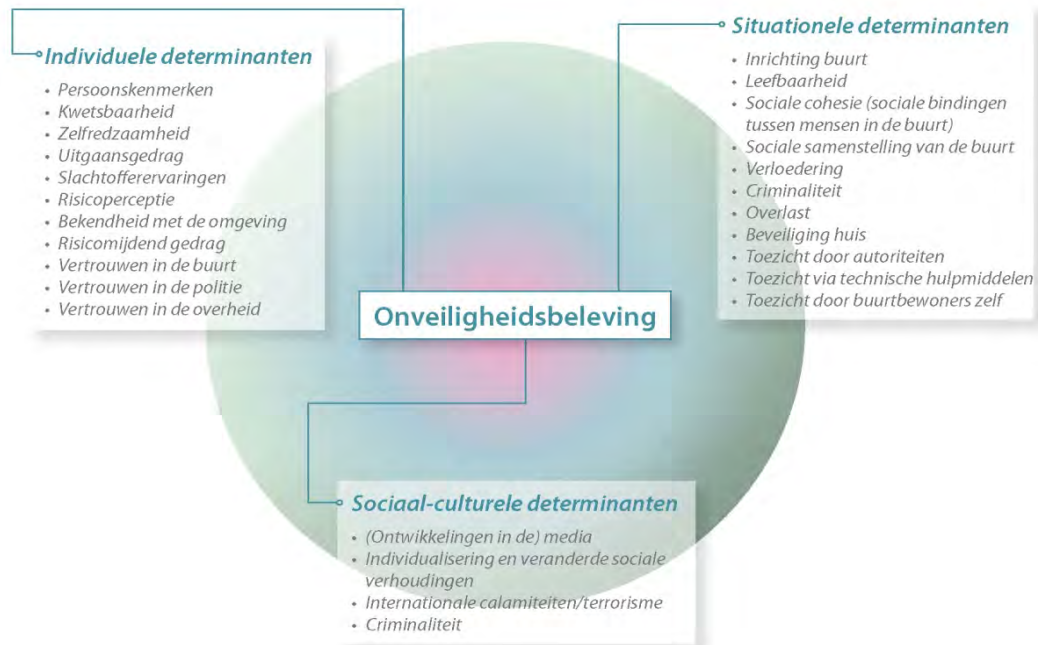
---

17. Zie de Volkskrant van 18 december 2015.

18. Het gaat om de huishoudens die hebben aangegeven een onveilig gevoel te ervaren.

ke determinanten van veiligheidsbeleving uitgevoerd, om te kijken welke determinanten spelen. Het gaat om de volgende determinanten:

Figuur 2.1: Determinanten voor veiligheidsbeleving

Bron: Kuppens, Van Tuyn en Ferwerda, 2009

Het blijken veel determinanten te zijn die vervolgens ook nog eens verschillen in de mate waarin ze extern beïnvloedbaar zijn. Enkele determinanten, zoals 'inrichting van de buurt', zijn deels voor een gemeente te beïnvloeden, andere, zoals 'internationale calamiteiten/terrorisme' zijn lastiger in de hand te houden. Maar met name het laatste punt speelt natuurlijk wel bij de komst van de nieuwe bewoners in het azc. Daarnaast zijn het aantal en de invloed van determinanten geen vast gegeven. Zo komen nieuwe determinanten op, al dan niet onder invloed van media-aandacht, ook een punt dat van belang is rondom de vestiging van azc's. Verder overlappen determinanten elkaar, zoals 'persoonskenmerken' en 'kwetsbaarheid'. Bovendien zijn er determinanten die positief (bijvoorbeeld 'beveiliging huis') danwel negatief (bijvoorbeeld 'slachtofferervaringen') aan de veiligheidsbeleving bijdragen. Een voor de situatie rond het geplande azc in Zutphen relevante determinant is 'risicoperceptie': het hangt van iedere burger persoonlijk af of hij de eigen risico's groter inschat dan ze zijn, juist een reële inschatting hiervan maakt of deze nonchalant wegwuift.

2.6 Zicht op de achtergrond van de asielzoekers die gaan komen

Normaal gesproken werkt Bureau Beke in een risicoanalyse vanuit een analyse van de doelgroep, in dit geval de azc-bewoners. Dit geldt niet alleen ten aanzien van de gezinssamenstelling (alleenstaand of gehuwd, met of zonder gezin), maar ook ten aanzien van conflictzoekende houding, eventuele aanwezigheid van posttraumatisch stress syndroom (PTSS), een verwarring of andere aspecten die belangrijk zijn om risico's op overlast in te schatten. Denk bij het laatste bijvoorbeeld aan de verschillende landen van herkomst die in een azc worden gevestigd.

In onderhavig onderzoek kunnen we die analyse nog niet maken, want pas een aantal weken voor de start van azc Zutphen zal duidelijk worden welke groepen azc-bewoners gehuisvest worden. Dit maakt het onmogelijk om de risico's vanuit de samenstelling van de doelgroep op voorhand te bepalen. Eerder is al wel in algemene zin ingezoomd op mogelijke criminaliteit en overlast die op en rondom azc's kan ontstaan. Daaruit kwam een aantal punten van aandacht die ook voor azc Zutphen relevant zijn.

Met de onduidelijkheid rondom de doelgroep verschuift daarmee de risicoanalyse richting de handhavende partijen net voor en na de start van azc Zutphen. Eerder gaven we bijvoorbeeld al aan dat er in de uitwisseling van informatie over asielzoekers mogelijkheden liggen. Een voorbeeld hiervan is IBIS, het bewonersinformatiesysteem van het COA. Om te voldoen aan goede veiligheidsmonitoring rondom azc Zutphen is het belangrijk dat tussen de handhavende partijen informatie wordt gedeeld over de achtergrond van de bewoners, natuurlijk met inachtneming van bescherming van persoonsgegevens. Wanneer het om privacygevoelige informatie gaat, lijkt dit bij uitstek een taak voor het in de bestuursovereenkomst genoemde openbaar orde overleg.

2.7 Ontwikkeling in huizenprijzen

Strikt genomen vinden we dit geen punt dat onder de risicoanalyse dient te vallen, omdat we ons richten op leefbaarheid (schoon en heel) en veiligheid. Eventuele waardedaling van een huis beschouwen we vooral als een economische factor. We begrijpen dat de invloed van de komst van azc Zutphen voor omwonenden een belangrijk punt is, maar een risico voor de veiligheid en leefbaarheid is het niet.

Niettemin hebben we een internetscan uitgevoerd naar de ontwikkeling van huizenprijzen na de komst van een azc in de buurt. Vaak wordt gerefereerd naar een onderzoek uit 2002 (Theebe, 2002). Daaruit zou blijken dat de komst van een azc niet tot waardedaling van de nabijgelegen woningen leidt. Dit onderzoek is alleen sterk verouderd. Bovendien leidt het onderzoek tot veel protesten, toen en nu, omdat het nog steeds als argument door het COA gebruikt wordt.

Naar aanleiding van de komst van een of meerdere asielzoekerscentra naar Apeldoorn heeft de actiegroep Pro Zuidbroek (Hartholt et al, 2015) naar de leden van het Apeldoorns Presidium gestuurd. In deze brief is betoogd dat de waarde van de percelen, al

naar gelang de afstand tot het geplande azc, 5 tot 25 procent zou dalen. Aan Pro Zuidbroek is een mail gestuurd waarop deze percentages gebaseerd zijn, maar hierop is geen antwoord ontvangen.

Zeer recent blijkt uit onderzoek op nu.nl dat de prijzen van woningen nauwelijks worden beïnvloed door de komst van een azc. Ook staan woningen dichtbij een opvanglocatie niet langer op de markt te koop dan woningen die verder weg staan. Deze constatering is gedaan op basis van verzamelde gegevens van ruim 4.300 woningen uit plaatsen waar sinds het jaar 2000 azc's zijn geplaatst. Van deze woningen zijn de prijsverschillen zowel voor en na de komst van het azc en tussen dichtbij- en verdergelegen woningen bekeken. Een aandachtspunt is wel dat het uitmaakt of vrijstaande woningen al dan niet in de analyse worden betrokken.¹⁹ Volgens nu.nl zijn woningen de afgelopen jaren ongeveer 400 euro per vierkante meter gedaald. Alleen zijn woningen die bij een azc zijn gebouwd minder hard in waarde gedaald dan huizen die niet bij een azc staan.

Ook heeft nu.nl onder 250 makelaars in verschillende delen van Nederland een vragenlijst uitgezet over de ontwikkeling in huizenprijzen rondom azc's. Daarvan hebben zeventig makelaars de vragenlijst ingevuld. Een interessant resultaat uit deze enquête is dat een groot deel (83 procent) van de makelaars die nog nooit hebben bemiddeld bij de verkoop van een huis in de buurt van een azc denken dat de huizenprijs lager zal zijn dan van een huis dat niet in de buurt van een azc ligt. En juist onder makelaars die al wel een huis verkochten in de buurt van een azc is 14 procent deze mening toegedaan.²⁰

Verzekeringstechnisch is ook relevant dat nu.nl woninginbraakcijfers van vijftien plaatsen voor en na de plaatsing van een azc heeft vergeleken. De uitkomst werd vergeleken met landelijke cijfers en cijfers van nabijgelegen buurten zonder azc.²¹ Het resultaat van de vergelijking is dat het aantal inbraken in een wijk rondom een azc niet stijgt ten opzichte van de landelijke trend. Daarnaast worden de inbraakcijfers ook nauwelijks beïnvloed door de plaatsing van een azc.²²

---

19. Zie nu.nl van 20 november 2015. De woningprijzen rondom een asielzoekerscentrum dalen ongeveer 90 euro per vierkante meter na de komst van een azc ten opzichte van woningen die verder weg staan. De daling wordt vooral veroorzaakt door vrijstaande woningen. De prijzen van dit type woningen kan verschillen. Als vrijstaande woningen niet worden meegeteld, dan zijn de huizen rondom een azc zelfs ruim honderd euro duurder geworden per vierkante meter ten opzichte van woningen die verder weg staan.

20. Zie nu.nl van 20 november 2015.

21. De verzamelde inbraakgegevens zijn door de politie op postcodeniveau aangeleverd en hebben betrekking op de periode vanaf februari 2014 tot najaar 2015.

22. Bron: nu.nl (20 november 2015). Vier plaatsen in een buurt waarin een azc werd geopend hebben te maken met meer inbraken dan de landelijke trend. In vier andere plaatsen wordt juist minder ingebroken. De totaalcijfers wijzen op een daling van het aantal inbraken, zowel landelijk als rondom azc's met 0,1 procent.

2.8 Bereidheid tot negatieve acties vanuit de burgerbevolking zelf

In de risicoanalyse is ook meegenomen in hoeverre er vanuit de Zutphense burgerbevolking zelf bereidheid bestaat om negatieve acties richting het azc of de bewoners daarvan te ondernemen. De laatste tijd lopen burgerprotestacties tegen toekomstige azc's en noodopvangen regelmatig uit de hand. Burgers zoals in Oranje, Steenberg en Geldermalsen lijken steeds meer bereid tot verregaande gewelddadige acties. In Geldermalsen wordt aanvankelijk nog gesuggereerd dat het geweld door notoire relschoppers van buiten de gemeente is veroorzaakt. Maar al snel wordt duidelijk dat de politie veertien mensen uit Geldermalsen zelf heeft gearresteerd (De Volkskrant, 18 december 2015).

Reacties van burgers op de komst van vluchtelingen variëren van de reguliere inspraak- en beroepsprocedures tot demonstraties, uitingen van extreem-rechts (hakenkruizen, kreten als 'White Power' en 'eigen volk eerst') tot anti-asielzoekersleuzen op gebouwen die in aanmerking komen voor opvang. Tot op heden richt eventuele woede zich vooral tegen vertegenwoordigers van de gemeente, niet zozeer tegen asielzoekers zelf. Zo komen in Aalburg (Noord-Brabant) brieven bij de gemeente binnen waarin wordt gedreigd 'het gemeentehuis plat te branden', wordt in Enkhuizen een raadslid met eieren bekogeld (Elsevier, 10 oktober 2015) en hebben in raadsleden in Geldermalsen dreigbrieven ontvangen (De Volkskrant, 24 december 2015). Niettemin is een noodopvang in Woerden in oktober 2015 bestormd, maar dit is tot op heden toch een uitzondering gebleken (www.nu.nl, 10 oktober 2015).

De incidenten met opstandige burgers die protesteren tegen het vestigen van asielzoekers vertonen een aantal overeenkomstige patronen. Zo worden burgers vaak overrompeld door een (nagenoeg) onomkeerbaar besluit om een asielzoekerscentrum of noodopvang te vestigen en zijn locatiecriteriën regelmatig onduidelijk. Vervolgens blijkt er ook vaak weinig ruimte voor inspraak van burgers, waardoor burgers het idee hebben overvallen te worden. Een volgend punt is de soms diffuse rol tussen het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en de gemeente. Het komt voor dat gemeenten in de communicatie naar burgers samen optrekken met het COA. Dit versterkt de onduidelijkheid over wie de verantwoordelijkheid heeft voor de veiligheid en leefbaarheid rondom een azc of een noodopvang. Een laatste punt dat mogelijk ook acties stimuleert, is de terugtrekkende houding die vanuit de gemeente wordt ingezet als er sprake is van geweld door (eigen) burgers. Daarmee wordt het beeld gecreëerd dat geweld loont (De Telegraaf, 24 december, 2015).

Overigens blijkt wel dat de bereidheid tot acties vanuit de burgerbevolking zich vooral in de voorfase afspeelt, nog voor de start van een azc of noodopvang. Uit de berichtgeving in paragraaf 2.1 blijkt al dat een eenmaal operationele azc of noodopvang nog tot weinig actiebereidheid onder burgers leidt, juist meer tot acceptatie en berusting. Na een aanvankelijk stroeve start in Zutphen blijkt momenteel rondom de azc-procedure rekening gehouden te worden met de inbreng van bewoners. Vooral nog

lijkt het er daarom niet op, dat bewoners zich door middel van radicale acties tegen het azc en zijn bewoners zullen keren.²³

2.9 Zicht op de looproutes

Een essentieel onderdeel van de risicoanalyse is het verkrijgen van zicht op mogelijke looproutes die gaan ontstaan. Als er vervolgens sprake is van ongewenste looproutes heeft het de voorkeur om deze te beïnvloeden. Wat betreft het tweede punt is het natuurlijk altijd de vraag in hoeverre het de handhavingsinstanties lukt om bepaalde looproutes af te dwingen danwel onwenselijke routes te ontmoedigen. Zolang er sprake is van een openbare weg staat het iedereen, ook asielzoekers, vrij om een eigen route te kiezen. Bovendien is de ervaring van de onderzoekers uit eerdere projecten dat looproutes, welke ook gekozen worden, altijd een vorm van visuele overlast bij omwonenden oplevert, iets dat nooit tegen te gaan is. Niettemin kan het op voorhand inschatten van looproutes essentieel zijn bij het tegengaan van mogelijke overlast, met name rondhanggedrag en het ontstaan van zwerfvuil.

Specifiek voor azc Zutphen zijn op voorhand al vijf bestemmingen die van invloed zullen zijn op de looproutes van de azc-bewoners:

- De Coop aan de Weg naar Laren in Zutphen, met waarschijnlijke looproute Voorsterallee, tunnel Van der Capellenlaan, Weg naar Laren;
- De Aldi, met waarschijnlijke looproute via buurt Berkelpark, de tunnel tussen Van Drinenstraat, Schimmelpennincklaan, fietspad langs de ijsbaan, de Prins Bernardlaan en de Jan Vermeerstraat;
- De Lidl in Warnsveld: de waarschijnlijke looproute zal via het Kerkpad, Hofweg en Breegraven lopen;
- Het terrein van GGNet in Warnsveld: vooralsnog lijkt dit vooral een fietsroute, geen looproute. Vanwege de onoverzichtelijkheid van het wegennet in Warnsveld lijkt de volgende route het meest waarschijnlijk: Voorsterallee, Kapperallee en Vordenseweg. Dit is voor fietsers betrekkelijk eenvoudig te vinden en op de Kapperallee bovendien voorzien van een afgescheiden fietspad.
- Het centrum van Zutphen, met mogelijk twee looproutes: via Van der Capellenlaan en Deventerweg of via buurt Berkelpark, de tunnel tussen Van Drinenstraat, Schimmelpennincklaan, fietspad langs de ijsbaan en Kleine Omlegging. Bij deze route is een omweg via de Aldi (Jan Vermeerstraat) niet uitgesloten.

---

23. Er is door de onderzoekers contact gezocht en gekregen met de actiegroep StopCOA, maar deze groep heeft aangegeven geen behoefte te hebben aan een gesprek.

2.10 Multipele effecten van beheersmaatregelen

Volgens Eysink Smeets et al. (2010) is de manier waarop de aanpak van de handhavende instanties uiteindelijk ingericht en vormgegeven is van invloed op de percepties van overlast of verloedering van burgers. Door een bepaalde aanpak of communicatie over de aanpak wordt de aandacht juist gericht op specifieke vormen van overlast of verloedering. Dit is goed als de aandacht van het publiek daar toch al op zit en het publiek zich daar zorgen over maakt. In dat geval werkt die extra aandacht ook, want het publiek ziet dat de handhavende instanties hun probleem zien én daar wat aan doen. Als bij (een deel van) het publiek geen probleembesef rond de betreffende vorm van overlast of verloedering bestaat, kan dat probleembesef als gevolg van de aanpak of communicatie alsnog ontstaan of intensiever worden.

Kortom: partners die verantwoordelijk zijn voor de aanpak van overlast en verloedering moeten ervoor zorgen dat de zichtbaarheid van de aanpak overeenkomt met het probleembesef onder het publiek. Dit is de zogenaamde congruentiehypothese en wordt door figuur 2.2 weergegeven:

Figuur 2.2: Perceptie van overlast en verloedering: uitwerking congruentiehypothese

		Zichtbaarheid van de aanpak	
		Laag	Hoog
Probleembesef onder het publiek	Laag	Geen probleem	Kans op toename van gepercipieerde overlast of verloedering
	Hoog	Aantasting vertrouwen in overheid: heeft geen aandacht voor ons probleem	Geen probleem

Bron: Eysink Smeets et al. (2010)

Onder de Zutphense bevolking is het probleembesef rond overlast en verloedering hoog, zeker na de berichtgeving over de komst van het azc. Om te voorkomen dat de perceptie van het publiek niet nog meer verergert, is het van belang om vanuit de overheid en het COA hoge zichtbaarheid van de aanpak tegen overlast en verloedering te garanderen. Maar, zoals we in paragraaf 2.5 zagen, moet dit ook niet leiden tot een armada aan te zichtbare politiemensen.

Zoals ook in eerder onderzoek (Kuppens en Ferwerda, 2011) betoogd, gaat onze voorkeur voor de situatie rond het nieuwe azc eveneens uit naar een breed scala aan beheersmaatregelen. Dit zal niet direct het zwaarst denkbare pakket zijn, maar een

basispakket die de meest aannemelijke en urgente risico's afdekken. Eventueel worden daaraan net voor (als de doelgroep bekend is) of direct na de start van het azc enkele beheersmaatregelen toegevoegd als blijkt dat de situatie met de bestaande maatregelen niet beheersbaar is. Dit laatste zal dan gebeuren als de overlastsituatie onverhoopt toeneemt. Natuurlijk moet dan ook de mogelijkheid bestaan om het pakket aan maatregelen af te bouwen als na verloop van tijd blijkt dat de overlast eenvoudig hanteerbaar en evenredig is.

Ook een meldpunt overlast danwel een klachtenregeling zijn voorbeelden van maatregelen die gebleken succesvol kunnen zijn bij het tegengaan van overlast rondom een voorziening. Het COA maakt in andere azc's al gebruik van dergelijke regelingen (COA 2013a en 2013b), dus het is noodzakelijk om te kijken in hoeverre deze regelingen ook voor Zutphen gebruikt kunnen worden.

2.11 Het belang van goede risicomonitoring en beheer

In de voorgaande paragrafen en hoofdstuk 1 is al aangegeven dat we drie essentiële onderdelen voor goed beheer zien:

- Uitvoering van hetgeen in de bestuursovereenkomst vermeld staat;
- Gebruik maken van de input die uit de risicoanalyse komt;
- Monitoring op achtergronden van (groepen) personen die het azc gaan bewonen, net voor en tijdens de exploitatie van het azc.

In de bestuursovereenkomst staat aangegeven dat periodiek in het zogenaamde openbare orde overleg tussen het COA, de vreemdelingenpolitie, de politie en de gemeente alle zaken met betrekking tot de risico's van verstoring van de openbare orde binnen en buiten de locatie besproken wordt. Dit doet naar onze mening recht aan de invulling van goede risicomonitoring, mede ook naar aanleiding van onze ervaring met eerdere projecten waarbij de openbare orde in het geding kan zijn. Daarbij is het essentieel dat op basis van informatie uit IBIS en andere voorliggende informatie toegewerkt wordt naar goede monitoring.

Het is vervolgens wel de vraag wie de verantwoordelijkheid en de regie neemt voor (wijzigingen in) de beheersmaatregelen en de uitvoer daarvan. Het openbare orde overleg lijkt hiervoor niet geschikt, dat lijkt meer een gremium dat relevante informatie voor het beheer gaat aanleveren. Uit eerdere door ons uitgevoerde onderzoeken zien wij daarom potentie in een zogenaamde beheergroep.

In de bestuursovereenkomst is de term beheergroep synoniem voor het omwonendenoverleg. Naar onze mening is dit niet juist, omdat een beheergroep naar onze mening verantwoordelijk moet zijn voor de invulling van en sturing op de beheersmaatregelen. Deze beheersmaatregelen liggen dan op het terrein van de veiligheid en leefbaarheid

(‘schoon, heel en veilig’) in de omgeving van het azc.²⁴ Bij voorkeur wordt de term beheergroep daarom losgekoppeld van het omwonendenoverleg. Voor deze laatste groep is het signaleren van risico’s en het geven van adviezen omtrent beheer een juiste taakinvulling.

In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de in onze ogen ideale samenstelling van de beheergroep en enkele suggesties hiervoor. Wel willen we in deze paragraaf en met nadruk de afwezigheid van een beheergroep als risico benoemen omdat slecht beheer de kans op risico’s vergroot. Bij de beheergroep moet de verantwoordelijkheid en het mandaat liggen om actie te ondernemen op door het openbare orde overleg en door het omwonendenoverleg gesignaleerde risico’s. Met deze intermediaire functie van de beheergroep zijn obstakels zoals privacygevoelige informatie rondom (groepen) asielzoekers gedekt.

Als blijkt dat risico’s toenemen, moeten de beheermaatregelen rondom het azc door de beheergroep bijgestuurd worden, met als doel de overlast weer beheersbaar te krijgen. Essentieel is daarbij, dat de beheergroep ook mandaat krijgt om maatregelen op korte termijn door te voeren. We voorzien drie hoofdtaken voor de beheergroep:

- Overlastbeheersing rondom het azc op basis van periodieke monitoring (op basis van metingen, klachten, casusmateriaal en ‘zachte’ informatie);
- Tussentijds bijsturen/vernieuwen van beheersmaatregelen;
- Communicatie richting omwonenden.

---

²⁴. Het openbare orde overleg is dan op zijn beurt verantwoordelijk voor bijvoorbeeld veiligheidsaspecten het centrum van Zutphen zelf.

3 Aangedragen risico's en weging ervan

De basis voor de risicoanalyse wordt gevormd door de risico's die de burgers aan hebben gedragen, aangevuld met door respondenten benoemde risico's en extra aangedragen risico's door de onderzoekers zelf. Voor de door de burgers aangedragen risico's is gebruik gemaakt van drie schouwen, de enquête onder burgers (N=53), opmerkingen tijdens de bewonersavond Berkelpark op 5 augustus 2015 en de vijftien adviezen van de Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee.

Het resultaat van de inventarisatie van de door burgers benoemde risico's is puntsgevijs samengevat in bijlage 3. Voor de geïnteresseerde lezer zijn de resultaten van de enquête onder burgers in paragraaf 3.1 uitgeschreven, maar volstaan kan worden met het raadplegen van bijlage 3. Belangrijk om te vermelden is dat paragraaf 3.1 alleen de mening van burgers weergeeft, niet van de onderzoekers. De uiteindelijke weging van deze risico's door de onderzoekers volgt in paragraaf 3.2.

3.1 De burgerenquête

Als extra onderdeel binnen de risicoanalyse is een brede uitvraag onder bewoners in de wijk Noordveen uitgezet. Dit om niet alleen de mening van direct omwonenden in de risicoanalyse mee te nemen, maar ook de mening van een breder Zutphens publiek te vernemen. In de opgestelde vragenlijst is gevraagd naar de mogelijke gevolgen en risico's van het toekomstige azc, voor zowel de burgers als de omgeving. Specifiek is gevraagd naar de locatie van de mogelijke problemen, om op die manier te inventariseren welke extra beheersmaatregelen getroffen kunnen worden op bepaalde plekken.

In totaal zijn 53 reacties op het burgerpanel ontvangen: sommigen in een enkele zin, anderen zeer gedetailleerd. In totaal hebben 40 mensen gebruik gemaakt van het invulformulier, de overige reacties kwamen binnen per mail. De meeste reacties zijn op individuele titel ingediend, een enkel formulier is afkomstig van een groep mensen, bijvoorbeeld een aantal bureaus dat gezamenlijk één formulier heeft ingezonden.

Vanuit de burgers worden verschillende risico's en gevolgen aangedragen die kunnen ontstaan door de komst van het azc aan de Voorsterallee. Deze zijn op te delen in algemene risico's en specifieke risico's. Bij de laatste soort worden de specifieke risico-locaties genoemd.

3.1.1 Algemene risico's

Ongeveer de helft van de ingeleverde enquêtes richt zich in meer of mindere mate op de algehele sociale veiligheid die de komst van het azc met zich meebrengt. Burgers zijn van mening dat de nieuwkomers zich gaan vervelen omdat zij bijvoorbeeld geen werk of dagbesteding hebben. Als mensen hun situatie als uitzichtloos ervaren, verwachten sommige burgers dat onderling ergernissen kunnen ontstaan. Gevolgen

hiervan zijn dat de nieuwkomers gaan rondhangen, baldadig worden en andere overlast veroorzaken, waardoor spanningen en frustraties kunnen ontstaan in de relatief kleine omgeving (n=12). Niet alleen heeft dit gevolgen voor de bewoners en de sfeer in het azc, ook de bewoners in de omgeving kunnen hier hinder van ondervinden (n=3). Ook heeft het niet kennen van de burens een negatief effect op het algehele gevoel van veiligheid (n=8). Nadelig hierbij is dat het leren kennen van de nieuwkomers als problematisch wordt gezien, omdat ze slechts tijdelijk verblijven.

Bewoners hebben het gevoel dat ze geen grip op de situatie kunnen krijgen. Een enkeling is bang dat onder de nieuwkomers ook IS-strijders mee zullen komen, of dat de nieuwkomers een gevaar zullen vormen voor hun dochters. Daarnaast zijn sommigen van mening dat er meer criminaliteit gaat komen (diefstal, hangjongeren), maar ook het gevoel van intimidatie door groepsvorming wordt genoemd.

Sociaal gebied

Op sociaal gebied (n=4) zijn bewoners bang dat de spanningen tussen bewoners in de wijk kunnen verergeren. Er wordt aangegeven dat er momenteel al verschillende meningen zijn over de komst van asielzoekers; enerzijds staan mensen positief en sympathiek ten opzichte van de komst van de vreemdelingen. Anderzijds heerst er een gevoel van ongelijkheid en is men van mening dat asielzoekers van alles 'krijgen'. Een oorzaak voor deze verscheidenheid in meningen ligt volgens een aantal respondenten op het gebied van de sociale klasse waaruit mensen komen; mensen die asielzoekers als bedreiging zien wonen in de sociaal zwakkere buurten waarin sprake is van drank- en drugsgebruik en schulden. Een ander aspect dat wordt genoemd is dat bewoners bang zijn dat mensen uit hun wijk zullen vertrekken, waardoor de wijk een asociale wijk wordt.

Hoogspanningskabels

Ruim een derde van de respondenten meldt algemene en specifieke risico's rondom de hoogspanningskabels die zich bevinden in de omgeving van het azc. Mensen wijzen in de regel op de gevaren van de hoogspanningskabels (n=9) of zijn neutraal (n=3), maar ook worden mogelijke oplossingen gegeven (n=3). Onder de gevaren van de hoogspanningskabels vallen kabelbreuk, straling, het aantrekken van fijnstof, brandgevaar en de kans op ziekten (bij kinderen). Volgens sommige bewoners is het opmerkelijk dat de gevaren juist wel voor kinderen gelden, maar niet voor volwassenen (n=2). Daarnaast vinden bewoners het onbegrijpelijk dat de gevaren van de hoogspanningskabels wel voor de nieuwkomers worden gezien, maar niet voor de huidige bewoners (waaronder kinderen). Een ander nadelig effect van de hoogspanningskabels heeft te maken met de waardevermindering, en daaropvolgend de verkoop, van huizen (waarover in paragraaf 3.1.2 meer). Hoewel veel mensen in de risicoanalyse iets schetsen over de hoogspanningskabels, zijn sommigen ook van mening dat het verhaal omtrent de kabels 'grote onzin' is (n=2), of dat de gemeente er, ondanks de vele klachten, toch niets aan doet.

3.1.2 Specifieke risico's

Verkeer rondom het azc

Het verkeer wordt door vele respondenten als een heikel punt gezien. Bijna driekwart van de bewoners bericht in de risicoanalyse in enige mate over de verkeersveiligheid rondom het azc. De Voorsterallee wordt momenteel als een erg drukke weg gezien. De verwachting is dat de verkeersveiligheid met de komst van het azc afneemt waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Het gaat daarbij met name om het stuk tussen het park en de Van Drinenstraat, maar ook worden de Kapperallee en de Weg naar Laren genoemd. Ook de Van Essenstraat, Van Suchtelenstraat, het Kerkpad, Sonnenbergstraat, Damlaan en het Oostveensepad zullen door de komst van het azc drukker worden, al is het door de toename aan fietsers en voetgangers (n=16).

Bijkomend probleem is dat er op de Voorsterallee regelmatig te hard wordt gereden, ondanks de maximumsnelheid van 30 km per uur (n=4). Hetzelfde geldt voor de Kapperallee (tussen Eefde en de sluis). Daarnaast blijkt het kruispunt Voorsterallee/Van der Capellenlaan onoverzichtelijk te zijn, waardoor men niet goed weet hoe de fietsers- en voetgangersstroom loopt. Ook de verkeerssituatie tegenover woontoren De Polbeek is onduidelijk voor sommigen.

Een enkele respondent noemt het probleem van calamiteiten op de Voorsterallee. Het azc is dan onbereikbaar. Eveneens bestaat de vrees dat er veel auto's geparkeerd worden in het betrekkelijk smalle Kerkpad, waardoor die route belemmerd wordt (n=2).

De bewoners voorzien veel problemen rondom de Voorsterallee ter hoogte van de ingang van het azc. Deze weg zal volgens hen niet berekend zijn op de toename van het verkeer. Zo zal de veiligheid van fietsers in het geding komen, doordat auto's (en vrachtwagens die aan- en afvoeren) soms moeten uitwijken naar het fietspad, en zullen voetgangers in het geding komen doordat fietsers uit zullen wijken naar de stoep. Voorzien wordt dat de vaak onervaren azc-bewoners op de fiets problematische weggebruikers zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de vele nieuwe kinderen (en volwassenen) die de verkeersborden en -regels niet begrijpen: zij zullen voor gevaarlijke verkeerssituaties gaan zorgen.

Daarbij komt dat de voetgangers momenteel geen eigen plek hebben op de gehele Voorsterallee en dat het pad tussen de bomen, tussen de ingang van het azc en het trottoir aan de Voorsterallee, niet berekend is op grote hoeveelheden mensen (n=8). Respondenten geven aan dat het voornamelijk gaat om het stuk tussen Voorsterallee 100 en 116.

Voor- en achteringang van het azc

De mening van burgers verschilt als het gaat om de veiligheid van de achteringang van het azc. Enerzijds wordt de achteringang als 'veiliger' gezien dan de ingang aan de Voorsterallee (n=4). Anderzijds zijn burgers van mening dat de achteringang een rust-

gebied is voor wandelaars, fietsers en spelende kinderen (het gaat daarbij over de Damlaan/Oostveensepad); het gebruik van deze achteringang verstoort dit rustgebied (n=5). Ook zijn enkele burgers bevreesd voor een eventuele sluiproute langs genoemde wegen (n=3). De vooringang is volgens enkelen beter bereikbaar voor bussen en 'goed genoeg' (n=2). Een respondent is van mening dat de gehele omgeving van het azc afgesloten dient te worden, om zo de inbraakgevoeligheid te verminderen (n=1).

Omgeving/vegetatie

Een aantal burgers is bezorgd over de aantasting van de groene omgeving van het azc (n=7), het gaat dan voornamelijk om het natuurlijke karakter van de wijk. Hoewel het weghalen van de vegetatie als doel heeft de (mogelijke) criminaliteit te beperken, zijn omwonenden van mening dat de verhouding tussen natuur en veiligheid in balans moet zijn. Er moet voorkomen worden dat mensen van de Voorsterallee en de Van Essenstraat straks tegen gebouwen aankijken in plaats van tegen bos. Momenteel wordt er veel vegetatie gekapt, terwijl die juist kunnen dienen om geluidshinder te beperken (n=3). Het kappen van vegetatie is volgens burgers een aantasting van het landschap en de rustgevoelens rondom het azc (n=2). Iemand omschrijft het als volgt: 'een boom doet er tientallen jaren over om enigszins volume te ontwikkelen, maar kan in tien minuten gesloopt worden.' Er is volgens een enkeling sprake van 'een grote verkaalslag', iets dat niet ten goede komt voor de aantrekkelijkheid van de omliggende huizen (n=2). Hetzelfde geldt voor de grote hoeveelheid licht die het azc met zich meebrengt: dit verstoort en vervuult de rustgevoelens.

(Geluids)overlast

Omwonenden, onder andere van de Van Essenstraat, grenzend aan het plantsoen en aan het azc, geven aan dat er momenteel veel geluidsoverlast is, omdat er aan het azc wordt gebouwd. Het gaat om geluiden van hamers, compressoren en dergelijke. Zij veronderstellen dat dit met de komst van de asielzoekers niet minder gaat worden (n=3). Daarnaast uiten bewoners zorgen omtrent geluidsoverlast in de nachtelijke uren (n=4), bijvoorbeeld op het Kerkpad.

Naast geluidsoverlast zijn er ook zorgen omtrent het algemene overlastniveau (n=1) en het oneigenlijk gebruik van bijvoorbeeld de grasvelden van Jansen Graszoden, tegenover de ingang van het azc (n=1). Hetzelfde geldt voor het betreden van akkerlanden en bos (n=1) in de omgeving van het azc of het terrein waar de tafeltennistafel staat (n=1).

Vervuiling

Bewoners maken zich zorgen over de vervuiling die de nieuwkomers kunnen veroorzaken (n=5), doordat zij gebruik maken van de faciliteiten. Genoemd worden zwerfvuil in het Wijnhofpark, maar ook de Damlaan, het Oosterveensepad, het Kerkpad en de Sonnenbergstraat. Ook zwerfafval op het veldje met speeltoestellen tussen de Van Essenstraat en de Stuurmanstraat, op het zandbakplein tussen de Van Essenstraat en van Suchtelenstraat en op het (voetbal)speelveld achter de Van Essenstraat worden

genoemd. Tevens zijn er zorgen over de tuinen van mensen waar zwerfvuil in terecht kan komen.

Veiligheid

Door de komst van de asielzoekers, waarvan sommigen mogelijk getraumatiseerd en zonder dagbesteding, maakt men zich zorgen om de sociale veiligheid aan de Voorsterallee en de omgeving daarvan, bijvoorbeeld op de speelveldjes en fietscrossbaantjes. Daarnaast vreest men voor rondhangende personen op het speelplein en de weide achter de Voorsterallee. Ook speelgelegenheden achter de Sonnenbergstraat (nr. 6 t/m 12) kunnen als hangplek gezien worden, waardoor deze plekken niet meer gebruikt kunnen worden door buurtkinderen. Een enkele bewoner vreest vernieling van speeltoestellen. Hetzelfde geldt voor het speelveldje en de hondenuitlaatplek aan de Van Essenstraat. Ook in de Wijnhofstraat, het Kerkpad, de Sonnenbergstraat, tuinen van mensen worden gezien als aantrekkelijke plekken om rond te hangen. Het gevolg hiervan is dat de huidige bewoners minder privacy hebben en er een gevoel van onveiligheid ontstaat. Met name de sociale veiligheid van (jonge) kinderen is voor burgers een aandachtspunt.

Tevens zijn mensen bang voor een toename aan criminaliteit aan de Voorsterallee, het Kerkpad en de Sonnenbergstraat (onder andere omdat dit op de looproute ligt). Bewoners noemen specifiek de toename van diefstallen rondom het azc, waaronder kleine en losliggende goederen rondom woningen die eenvoudig kunnen worden meegenomen (n=4). Iemand geeft als voorbeeld dat de was aan de waslijn eenvoudig meegenomen kan worden, evenals fietsen en tuinstoelen.

Momenteel wordt er volgens de bewoners veel drugs gedeald in de wijk, maar ook rondom de Coop. Verwacht wordt dat er ook drugs wordt aangeboden aan de vluchtelingen. Bovendien is men bang dat er ook veel alcohol- en drugsgebruik zal plaatsvinden binnen het azc (n=2).

Winkels

Bewoners vragen zich af of en hoe de supermarkten op de grote groep mensen zijn voorbereid. Daarnaast is een enkeling van mening dat er te weinig aanbod is in (aantal) supermarkten, bijvoorbeeld aan de Weg naar Laren (n=1). Eén bewoner ziet vooral de positieve gevolgen voor winkels door de komst van de asielzoekers in: lokale winkels en de Coop zullen meer klandizie krijgen. Ook denkt een burger dat het tegengaan van de leegstand van winkels wordt bevorderd door de komst van het azc.

Waardedaling huizen

Omwonenden van het azc maken zich ernstig zorgen over de waardedaling van hun huizen (n=7). Het gaat daarbij voornamelijk om de huizen in de omgeving van het azc, bijvoorbeeld aan de Voorsterallee, de Van Essenstraat, de Gijsbert van Oostveenstraat en de Sonnenbergstraat. Niet alleen de komst van het azc, ook de aandacht omtrent de hoogspanningskabels worden gezien als een negatieve factor voor de huizenprijs.

Een enkele respondent geeft aan dat hun huis niet meer goed verkocht kan worden: het staat te koop maar potentiële kopers haken af vanwege het azc dat er gaat komen.

3.1.3 Positieve reacties

Naast de reacties van bewoners die wijzen op risico's, reageren enkele burgers ook positief op de komst van het azc (n=6). Zoals eerder genoemd zijn enkelen van mening dat de asielzoekers een positief effect (zullen) hebben op de lokale ondernemers (waaronder de Coop); zij zullen meer gaan verkopen. Ook wordt het azc in een voormalige politie school gevestigd, waardoor leegstand van die locatie wordt tegengegaan. Sommige omwonenden zien geen nadelige gevolgen van de asielzoekers, zij verwelkomen de nieuwkomers en hopen dat alles netjes voor hen wordt geregeld. Een respondent noemt in dit kader dat hij helemaal niet wil meewerken aan de risicoanalyse, omdat hij verwacht dat er geen problemen zullen komen door de komst van het azc. Deze persoon staat positief tegenover de asielzoekers, onder andere vanwege de nood onder vluchtelingen. Het azc wordt gezien als een 'nieuwe wijk', waarbij zich niet al te veel problemen zullen voordoen.

3.2 De weging van de risico's: van longlist naar shortlist

In het eerste hoofdstuk is aangegeven dat we op basis van de wegingsmethodiek de volgende drie risiconiveaus onderscheiden:

- Niveau 1: het risico is aanwezig en dermate groot, concreet en acuut dat direct (of in ieder geval voordat het azc wordt geopend) een beheersmaatregel noodzakelijk is;
- Niveau 2: het risico is aanwezig, maar niet dermate groot, concreet en acuut dat direct een beheersmaatregel nodig is. Monitoring van het risico is wel vereist om te bepalen of het op termijn een risiconiveau 1 wordt;
- Niveau 3: het risico is (vooralsnog) niet aanwezig. Er is geen beheersmaatregel en geen monitoring nodig.

In deze paragraaf volgt een beschrijving van de shortlist van benoemde risico's met niveau 1, omdat deze risico's nog voor de start van het azc moeten zijn afgedekt. De aangedragen risico's zijn op basis van de volgende zaken gewogen:

- inbreng van alle betrokkenen;
- overleg met deskundigen;
- eigen ervaringen en waarnemingen;
- documentstudie.

Tabel 3.1: overzicht van risico's met niveau 1 (het risico is aanwezig en dermate groot, concreet en acuut dat direct (of in ieder geval voordat het azc wordt geopend) een beheersmaatregel noodzakelijk is)

Risico	Toelichting risico	Weging	Toelichting weging
<i>Algemene risico's</i>			
Verveling	Mensen hebben niets te doen, gaan daardoor rondhangen op straat/in tunnels, worden baldadig en veroorzaken overlast (zowel in als rondom het azc). Risico op privacy-schending in het geval van rondhangen in tuinen.	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)
Overlast	Zwerfvuil op openbare plekken/speelvelden en in tuinen langs de looproutes (afval/rondslingerende winkelwagens).	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijke opkomende overlastlocaties (hotspots)
Begeleiding richting scholen	Zorg voor voldoende lesmogelijkheden voor jongeren	I	Schooljongeren zijn een verkeersveiligheidsrisico
Overlast rondom loop- en fietsroutes	Loop- en fietsroutes naar het centrum van Zutphen, de Lidl in Warnsveld, de Coop en Aldi in Zutphen en het terrein van GGNet (toekomstige noodopvang) kunnen overlast brengen in bepaalde straten	I	Overlast rondom de loop- en fietsroutes is niet uit te sluiten. Nog onduidelijk is hoe de looproutes zich exact zullen ontwikkelen
Overlastgedrag van azc-bewoners	Onduidelijkheid rondom mogelijk overlastgedrag wat buiten het azc kan ontstaan	I	Het is nog onduidelijk welke mensen met welk gedrag gaan komen

Risico	Toelichting	Weging	Toelichting weging
<i>Op het azc-terrein zelf</i>			
Drugshandel	In recente verleden was hier al drugshandel via geopende noordingang	I	(Toename in) drugshandel is niet uitgesloten
Verkeersveiligheid	Als noordingang azc-terrein (deels) geopend blijft	I	Opening noordzijde azc-terrein voor regulier verkeer leidt tot overlast in nabijgelegen wijk, hooguit voor calamiteiten open laten
Overlast audio	Op en rondom het azc	I	Geluidsoverlast blijkt in de benchmark een aandachtspunt

<i>In buurt Voorsteralleekwartier-Noord</i>				
Risico	Locatie		Weging	Toelichting weging
Overlast/dreiging	Voorsterallee	Overlast voor omwonenden, dreiging voor (kinderen van) bewoners	I	Is een aandachtspunt, monitoren in beheergroep
Verkeersveiligheid	Voorsterallee (in de buurt van azc)	Geen trottoir voor voetgangers aanwezig over ongeveer 400 meter	I	Hoog risico op ongelukken
		Verkeersconflictsituaties: auto's versus fietsers en voetgangers	I	Hoog risico op conflicten
Overlast	Woongebied Van Suchtelenstraat/Van Essenstraat	Rondhangen	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)

Risico	Locatie		Weging	Toelichting weging
Overlast	Oostveensepad/Van Suchtelenstraat/Van Essen straat	Ongewenste looproute als hek aan noordzijde azc-terrein (deels)geopend blijft	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)

<i>In buurt Berkelpark</i>				
Risico	Locatie		Weging	Toelichting weging
Overlast	Kerkpad	Parkeeroverlast van auto's	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)
Overlast	Tussen Voorsterallee en Berkel	Mogelijke looproutes vanuit azc richting Aldi of richting Lidl Warnsveld	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)
Overlast	Op looproute richting Aldi	Rondhangen en zwerfvuil	I	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots)

4 (Aangedragen) oplossingsrichtingen

Zoals al in het eerste hoofdstuk is toegelicht, volgt in dit hoofdstuk een reflectie op de toekomstige beheergroep (paragraaf 4.1) en een opsomming van alle genoemde oplossingsrichtingen (paragraaf 4.2). Onder oplossingsrichtingen worden suggesties voor maatregelen verstaan. Uiteindelijk wordt in paragraaf 4.3 een selectie van oplossingsrichtingen, die dan het karakter krijgen van concrete suggesties voor beheersmaatregelen, gekoppeld aan de in hoofdstuk 3 benoemde risico's. Deze paragraaf kan dus gelezen worden als blauwdruk voor het beheerplan. In paragraaf 4.4 gaan we dieper in op het gebruik van de term 'onevenredige overlast' in het beheer. Het hoofdstuk sluit door middel van paragraaf 4.5 af met oplossingsrichtingen die mogelijk in het toekomstige beheer nog een rol kunnen spelen.

4.1 Het belang van een goede beheergroep

In hoofdstuk 2 hebben we al aangegeven dat we de in de bestuursovereenkomst genoemde maatregelen en acties, de voorgesteld maatregelen in onderhavige risicoanalyse en monitoring van overlast en klachten als randvoorwaarden voor goed beheer beschouwen. Goed beheer kan alleen niet zonder een goede beheergroep. In hoofdstuk 2 hebben we al aangegeven dat we onder de beheergroep iets anders verstaan dan het adviesgevend omwonendenoverleg.

Naar onze mening is het noodzakelijk dat voor de monitoring van overlast in de buurt van het azc een beheergroep wordt opgericht. De beheergroep moet minimaal bestaan uit een gemeentevertegenwoordiger, de politie (wijkagent), het COA, de brandweer en een vertegenwoordiger van de omwonenden. Zoals in hoofdstuk 2 al is aangegeven, krijgt de beheergroep adviezen vanuit het omwonendenoverleg en informatie vanuit het openbare orde overleg. Zelf beschikt de beheergroep bij voorkeur ook over een aantal middelen dat inzage kan geven rond de overlastsituatie, bijvoorbeeld de nul- en vervolgmetingen, de klachtenregeling, incidentinformatie uit IBIS.

Op basis van onze eigen ervaring met het begeleiden van beheergroepen hebben we gemeend nog een aantal praktische tips hiervoor te geven:

- Het omschrijven van de taken en verantwoordelijkheden van de beheergroep geldt als randvoorwaarde. Er moet in deze omschrijving bijvoorbeeld invulling gegeven worden aan het opstellen van het beheerplan of wijzigingen daarin, het openbaren van informatie en het afleggen van verantwoordelijkheid aan het college van B&W.
- Maak gebruik van een zo neutraal mogelijke voorzitter. Zelf doen wij de suggestie om deze functie te laten vervullen door de wijkregisseur. Op basis van onze eigen ervaring vervult deze persoon de ideale brugfunctie tussen alle partijen. Bij voorkeur wordt deze functie ondersteund met een opleidingstraject rondom overlast- en openbareordeaspecten;

- Gebruik kern- en schilpartners. Onze ervaring is dat dergelijke overleggen te 'log' worden als er teveel partners participeren. Werken met kern- (altijd aanwezig) en schilpartners (op afroep aanwezig indien inbreng noodzakelijk is), kan dan bijvoorbeeld een oplossing zijn. Een voorbeeld is het uitnodigen van een ondernemer als er ineens overlast rondom een supermarkt ontstaat.
- Probeer belangenoverstijgend te werken. Het gaat er niet primair om dat het belang van de eigen organisatie of de achterban wordt behartigd. Wat voorop moet staan, is dat de algemene leefbaarheid en veiligheid op en rond het azc wordt nagestreefd. Dit betekent in de praktijk dat de partijen ook een zelfkritische houding moeten durven aannemen.
- Blijf bij de kern: het gaat om azc-risico's. Andere onderwerpen moeten hierbuiten blijven. Als deze worden aangedragen, is dit vaak een teken dat het beheer rondom het azc weinig overlast geeft en dat de frequentie van beheeroverleggen teruggeschroefd kan worden.
- Maak eventueel gebruik van een concrete actiepuntenlijst, met daarin een driedeling: opgevoerde actiepunten, uitgevoerde actiepunten en afgevoerde actiepunten (die niet kunnen worden uitgevoerd). Dit kan, naast de monitoring via de metingen, ook direct gebruikt worden als een verantwoording richting het college van B&W en de gemeenteraad.
- Fungeer als beheergroep eveneens als communicatiezuil naar externen (bijvoorbeeld het omwonendenoverleg) en sta niet toe dat individuele partijen met hun eigen verhaal naar buiten treden. Iedere (half)jaarlijkse monitoring of ieder verslag van de nul- of vervolgmeting is een goede aanleiding om verslag te doen richting de omwonenden, het college van B&W en de gemeenteraad. Ook als er sprake is van een incident moet daarover gecommuniceerd worden.

4.2 Opsomming van alle genoemde oplossingsrichtingen

Het is belangrijk om aan te geven dat meerdere oplossingsrichtingen al zullen worden ingezet, los van de uitkomsten van de risicoanalyse. Deels staat dit verwoord in bestuursovereenkomst (bijvoorbeeld extra inzet van de wijkagent op de locatie en toezicht van beveiliging op het terrein) en deels blijkt dit uit overleg dat we met het COA hebben gevoerd. De oplossingsrichtingen waarin al door middel van concrete maatregelen is voorzien, staan vermeld met een asterisk.

Daarnaast zijn ook oplossingsrichtingen die we op basis van ervaringen uit eerdere risicoanalyses hebben opgedaan benoemd. Dit zijn overigens hooguit enkele nuanceringen op de al door bewoners genoemde oplossingsrichtingen. De meerderheid van onze suggesties zijn al min of meer verwoord in hoofdstuk 2, bijvoorbeeld wat betreft de vereisten die aan goed beheer moeten worden gesteld.

Tabel 4.1: genoemde oplossingsrichtingen²⁵

Soort oplossing	Oplossingsrichting
Aanpassen infrastructuur intern	- Trottoir aanleggen op het azc-terrein om voetgangers richting centrum Zutphen/tunnel Van Capellenlaan te scheiden van het (gemotoriseerd) verkeer op de Voorsterallee
	- Lage bosschages op het terrein verwijderen zodat voor de portiers/bewaking meer en directer toezicht mogelijk is
	- Bosschages zodanig aanpassen dat er een afscheiding tussen het terrein en de omgeving ontstaat, vooral richting Voorsterallee. Overigens is niet iedereen het hiermee eens, omdat dit integratie met azc-bewoners tegen zou gaan
	- Noordingang: permanent dichtmaken, hooguit voor voetgangers geopend houden, maar in ieder geval toezichtscamera op het hek zetten. Andere bewoners pleiten voor een verplichte voetgangersuitgang via de noordingang, maar de meningen hierover zijn verdeeld
	- Noordingang: een totaal afgesloten hek direct ten noorden van de bebouwing op het terrein plaatsen, eventueel van de ontstane groenstrook tot het nu bestaande hek voor eenieder openbaar groen maken
	- Eenrichtingsweg op het terrein: alle gemotoriseerd verkeer in laten rijden via ingang Voorsterallee en uit laten rijden op Oostveensepad. De meningen hierover verschillen. De noordzijde moet volgens anderen voor gemotoriseerd verkeer dicht blijven.* Er moet wel een mogelijkheid blijven om bij calamiteiten via de noordzijde naar binnen te kunnen
	- Voldoende verlichting op het terrein, straatverlichting niet doven. Andere bewoners willen juist minder verlichting op het terrein, dat geeft overlast
	- Een afgesloten hoofdingang (beweegbare paal) om verkeer te reguleren*
	- Afrastering rond het gehele terrein*

25. Als achter een oplossingsrichting een asterisk (*) staat, betekent dit dat deze oplossing al als concrete maatregel uitgevoerd zal worden.

Aanpassen infrastruc- tuur ex- tern	- Toeleveringsbedrijven verplichten de Voorsterallee in en uit te rijden via de Kapperallee, ter ontlasting van de andere richting die veel gevaarlijker is
	- Een buslijn langs/dichtbij het azc laten lopen en halte azc creëren; of alleen een 'buslijn' voor asielzoekers organiseren, waarbij de bushalte op het terrein ligt.
	- Parkeerverbod voor auto's op het Kerkpad
	- Oversteekplaatsen creëren, bijvoorbeeld bij de uitgang van het azc richting het Kerkpad
	- Meer prullenbakken plaatsen tegen zwerfafval
	- Trottoir aanleggen tussen bomerrij Voorsterallee en hek azc om voetgangers richting centrum Zutphen/tunnel Van Capellenlaan te scheiden van het (gemotoriseerd) verkeer op de Voorsterallee
	- Wegen voor het azc (Kapperallee, Voorsterallee en kruispunten) aanpassen: meer drempels, inhammen, snelheidspalen, trottoirs, oversteekplaatsen, meer verkeersborden en dergelijke
- Snelheidspalen op de Voorsterallee 'met een smiley' uitvoeren ipv de huidige snelheidspalen	
Hoog- spannings- kabels/ brand	- Hoogspanningskabels ondergronds leggen
	- Duidelijk protocol wat te doen bij uitlaande brand in panden onder of vlakbij de hoogspanningsleidingen*
	- Veranderen bestemmingsplan rond hoogspanningskabels
Doelgroep	- Samenstelling azc-bewoners vastleggen: 80 procent gezinnen of samenlevende mensen en maximaal 20 procent alleenstaande mannen
	- Programma invoeren dat toeziet op preventie en behandeling van psychische klachten van asielzoekers; twee begeleiders op ruim 700 bewoners wordt onvoldoende geacht
	- Verkeersregels aan nieuwkomers leren, zodat zij de verkeersborden en regels begrijpen
Toezicht en hand- having	- Inzet van wijkagent*
	- Intensiveren toezicht (politie of anderszins) gedurende het eerste jaar of in ieder geval als er sprake is van onevenredig meer incidenten in vergelijking met de huidige situatie
	- Beveiliging laten surveilleren op het gehele terrein, tot en met de poort aan de noordzijde. Drie beveiligers tussen 22 en 08 uur, specifiek getraind voor crisissituaties*
	- Beveiliging ook laten handhaven als azc-bewoners binnen zicht, maar buiten het hek aan de Voorsterallee rondhangen
	- Verbod op rondhangen buiten/rondom azc-terrein en Voorsteralleekwartier. Hiervoor aanhaken bij gemeentelijke verordeningen om te handhaven
	- Algeheel verbod op drugs en alcohol, zowel in als rondom het azc*

Azc-uitvoering	- Extra en deskundig azc-personeel in de eerste maanden
	- Gebruik maken van de protocollen/documenten die al bij het COA ter beschikking staan en deze indien nodig samen met de beheergroep aanpassen aan de situatie van het azc aan de Voorsterallee
Invoeren en taken van beheergroep	- Instellen van een beheergroep met minimaal vertegenwoordigers van politie, brandweer, scholen, gemeente, COA en omwonenden, onder voorzitterschap van de wijkregisseur
	- Monitoren van de achtergrond van azc-bewoners
	- Monitoren van klachten en overlast
	- Monitoren van looproutes naar centrum/winkels/GGNet Warnsveld
Technische ondersteuning	- Cameratoezicht op het terrein, ook bij de noordingang*
	- Pasjessysteem invoeren, zodat duidelijk is wie wel en niet binnen is (zowel ter controle als voor de veiligheid van azc-bewoners, in het geval van calamiteiten). Dit kan ook functioneren als toegangssysteem, zodat onbevoegden (niet-pashouders) niet zomaar het azc kunnen betreden. Deze reden kan wellicht ook de acceptatie voor deze oplossingsrichting bevorderen.
	- Whatsappgroep voor overlastmelding azc-bewoners maken
	- Avondklok instellen voor azc-bewoners, bijvoorbeeld tussen 22 en 07 uur. Tussen deze tijdstippen mag azc-bewoner zich niet buiten het terrein begeven. De mening hierover verschilt tussen omwonenden ('mag dit en is het gewenst. Wij hebben ook geen avondklok in de wijk')
Dagbesteding	- Voldoende en aantoonbaar zinvolle tijdsbesteding voor azc-bewoners, bijvoorbeeld sporten, handarbeid, zodat men wat te doen heeft (tegengaan van verveling)
	- Activiteiten ontwikkelen die zich richten op het beter leren kennen van de omgeving/de stad/de bewoners
	- Activiteiten ontwikkelen die zich richten op asielzoekers en buurtbewoners samen, zodat deze groepen elkaar leren kennen
	- Schoonmaakploeg voor zwerfvuil buiten het azc-terrein instellen*
Communicatie	- Duidelijk overlastmeldsysteem/klachtafhandeling*
	- Duidelijke schriftelijke uitleg in eigen taal aan de verschillende groepen azc bewoners na een welkom hoe zich te gedragen in de wijk*
	- Duidelijke COA-communicatie naar de wijk over veranderingen binnen het azc

4.3 Koppeling van de relevante oplossingsrichtingen aan niveau 1-risico's

In hoofdstuk 3 zijn de risico's op niveau 1 benoemd. In deze paragraaf gaan we de naar onze mening minimaal noodzakelijk in te voeren maatregelen voor de start van het azc koppelen aan deze risico's. Op basis van onze suggestie over goede communicatie rondom het azc, zijn deze eveneens meegenomen als niveau 1-risico's.

Tabel 4.2: overzicht van risico's met niveau 1 (het risico is aanwezig en dermate groot, concreet en acuut dat direct (of in ieder geval voordat het azc wordt geopend) waarvoor een beheersmaatregel noodzakelijk is en oplossingsrichting

Risico	Toelichting risico	Als beheersmaatregel te gebruiken oplossingsrichting
<i>Algemene risico's</i>		
Verveling	Mensen hebben niets te doen, gaan daardoor rondhangen op straat/in tunnels, worden baldadig en veroorzaken overlast (zowel in als rondom het azc). Risico op privacyschending in het geval van rondhangen in tuinen.	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van looproutes naar centrum/winkels/GGNet Warnsveld door beheergroep - Tevens monitoren hotspots
Overlast	Zwerfvuil op openbare plekken/speelvelden en in tuinen langs de looproutes (afval/rondslingerende winkelwagens).	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep - Tevens monitoren hotspots
Scholing voor jongeren	Zorg voor voldoende lesmogelijkheden voor jongeren	- In kaart brengen mogelijke verkeersrisico's naar uiteindelijk bekende externe schoollocaties door beheergroep
Loop- en fietsroutes	Loop- en fietsroutes naar het centrum Zutphen, Lidl Warnsveld, Coop en Aldi Zutphen en het terrein van GGNet (toekomstige noodopvang) kunnen overlast brengen in bepaalde straten	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van looproutes naar centrum/winkels/GGNet Warnsveld door beheergroep - Tevens monitoren hotspots

Risico	Toelichting risico	Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
Overlastgedrag van azc-bewoners	Onduidelijkheid rondom mogelijk overlastgedrag wat buiten het azc kan ontstaan	<ul style="list-style-type: none"> - Periodiek monitoren van mogelijk gedrag van azc-bewoners door beheergroep (advies vanuit openbare orde overleg) - (Huis)regels, protocollen en instrumenten inzetten - Verplicht informatie verstrekken over heersende normen en waarden binnen en buiten het azc door het COA
Slechte communicatie	Omwonenden die niet weten waar/hoe overlast en klachten te melden	- Beheergroep verzorgt een duidelijk en dekkend (24 uur per dag) overlast- en klachtenmeldsysteem
Slechte communicatie	Omwonenden die te weinig worden meegenomen in het reilen en zeilen van het azc	- Beheergroep verzorgt een periodieke nieuwsbrief
Slechte communicatie	Omwonenden die niet op de hoogte gesteld worden van de jaarlijkse nul- en vervolgmeting	- Beheergroep verstrekt de jaarlijkse rapportage aan de omwonenden
Slechte communicatie	Omwonenden die te weinig informatie krijgen na een eventueel incident	- Beheergroep stelt crisiscommunicatieprotocol op
Slecht beheer	Zaken zoals huisregels en andere relevante informatie voor asielzoekers die niet op orde zijn bij de start van azc Zutphen	- Gebruik maken van de protocollen/documenten die landelijk en in Winterswijk al bij het COA ter beschikking staan en deze, indien nodig, samen met de beheergroep aanpassen aan de situatie van het azc aan de Voorsterallee ²⁶

26. Naast het in gesprek zijn met de bewoner beschikt het COA over huisregels en een Reglement Onthoudingen Verstrekkingen (ROV) om de beheersbaarheid en leefbaarheid op locatie te bewerkstelligen. Op basis hiervan kan een bewoner van een opvanglocatie een strafmaatregel opgelegd krijgen en gedrag worden beïnvloed (COA, 2010). Ook beschikt ieder azc over huisregels waarin informatie over de (eigen) leefomgeving, verplichtingen, aansprakelijkheid en verboden zijn opgenomen. Verder is er ook een bezoekersreglement, waarin zaken als verplicht melden, (toegangs)controle, verboden en overtreding van regels staan vermeld (COA, 2011; 2015).

Risico		Toelichting	Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
<i>Op het azc-terrein zelf</i>			
Drugshandel	In recente verleden was hier al drugshandel via geopende noordpoort	- Cameratoezicht op het terrein, ook bij noordingang - Indien geen cameratoezicht bij noordingang: ieder uur surveillance beveiliging over het gehele terrein, ook bij noordingang	
Verkeersveiligheid	Als hek aan noordzijde azc-terrein (deels) geopend blijft	- Noordingang: permanent dichtmaken, hooguit voor voetgangers geopend houden, maar in ieder geval toezichtscamera op het hek zetten	
Overlast audio	Op en rondom het azc	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep - Tevens monitoren hotspots	
<i>In buurt Voorsteralleekwartier-Noord</i>			
Risico	Locatie	Toelichting	Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
Overlast/dreiging	Voorsterallee	Overlast voor omwonenden, dreiging voor (kinderen van) bewoners	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep - Inzet van wijkagent - Beveiliging ook laten handhaven als azc-bewoners binnen zicht, maar buiten het hek aan de Voorsterallee rondhangen

Risico	Locatie	Toelichting	Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
Verkeers- veiligheid	Voorsterallee (in de buurt van azc)	Geen trottoir voor voetgangers aanwezig over ongeveer 400 meter	- Trottoir aanleggen op/voor het azc-terrein om voetgangers richting centrum Zutphen/tunnel Van Capellenlaan te scheiden van het (gemotoriseerd) verkeer op de Voorsterallee
		Verkeersconflictsituaties: auto's versus fietsers en voetgangers	- Trottoir aanleggen op/voor het azc-terrein om voetgangers richting centrum Zutphen/tunnel Van Capellenlaan te scheiden van het (gemotoriseerd) verkeer op de Voorsterallee
Overlast	Woongebied Van Suchtelen- straat/Van Essen- straat	Rondhangen	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep
Overlast	Oostveensepad/ Van Suchtelen- straat/Van Essen straat	Ongewenste looproute als hek aan noordzijde azc-terrein (deels) geopend blijft	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep

<i>In buurt Berkelpark</i>			Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
Risico	Locatie	Toelichting	
Overlast	Kerkpad	Parkeeroverlast van auto's	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van klachten en overlast door beheergroep, onevenredige overlast parkeerverbod overwe- gen
Overlast	Tussen Voor- sterallee en Berkel	Mogelijke looproutes vanuit azc richting Aldi of richting Lidl Warnsveld	- Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van looproutes naar cen- trum/winkels/GGNet Warnsveld door beheergroep - Tevens monitoren hotspots

Risico	Locatie	Toelichting	Als beheermaatregel te gebruiken oplossingsrichting
Overlast	Op looproute richting Aldi	Rondhangen en zwerfvuil	<ul style="list-style-type: none"> - Periodiek (halfjaarlijks) monitoren van looproutes naar centrum/winkels/GGNet Warnsveld door beheergroep - Tevens monitoren hotspots - Schoonmaakploeg voor zwerfvuil buiten het azc-terrein instellen

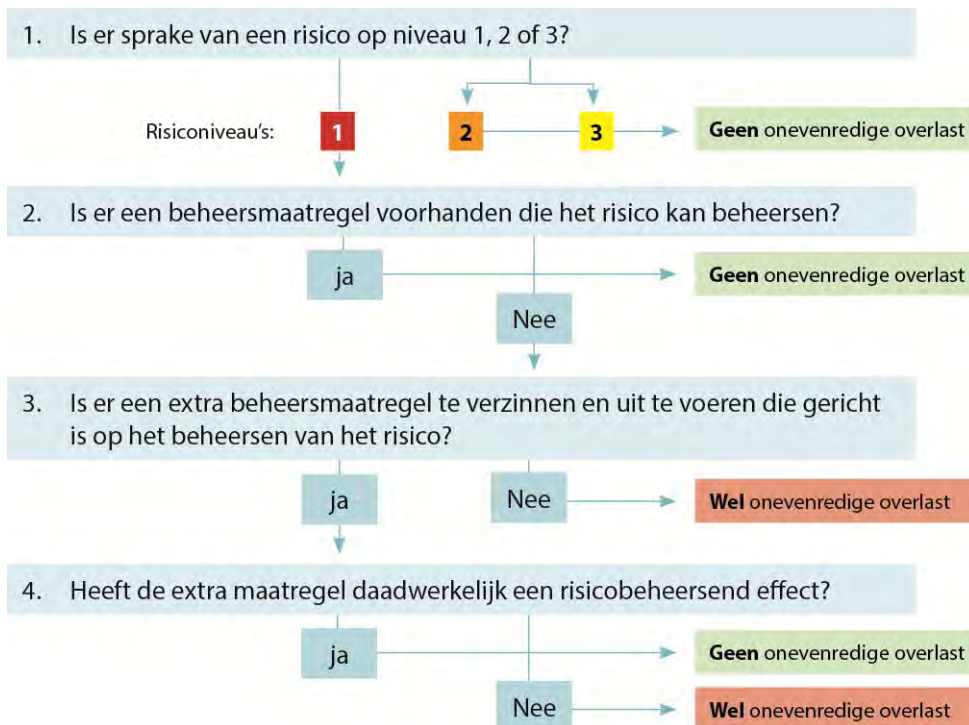
4.4 Onevenredige overlast

De maatregelen die in de vorige paragraaf worden voorgesteld, gelden als minimaal uit te voeren suggesties bij de start van azc Zutphen, naast de al vastgelegde maatregelen die in de bestuursovereenkomst verwoord staan. Vervolgens zal voor het beheer op overlast in de buurt van het azc door de gezamenlijke beheerpartners gebruik gemaakt kunnen worden van de term onevenredige overlast. Eerder is al de volgende definitie van deze term gegeven:

Onevenredige overlast is aan het azc of zijn bewoners te relateren overlast die door de verantwoordelijke handhavende partijen met de beschikbare maatregelen niet teruggedrongen kan worden.

Essentieel in deze definitie is dat overlast toewijsbaar moet zijn aan het azc of zijn bewoners. Verder gaat de definitie uit van een bepaalde mate van hanteerbaarheid van overlast. Dit wil dus zeggen dat overlast aan beheersmaatregelen gekoppeld wordt en daarmee goed in de hand gehouden wordt, niet dat alle overlast in een straat of buurt tot een nulpunt gereduceerd kan worden. Dit laatste is onmogelijk, omdat aan overlast namelijk ook een subjectieve component hangt, namelijk de beleving van de burger. Concreet gesteld: de ene burger beschouwt iets als overlast, terwijl een ander dergelijke overlast in het geheel niet ervaart.

Voor de beheergroep kan het volgende stroomschema nuttig zijn:

Belangrijk is dus dat in geval van onevenredige overlast gekeken wordt naar extra of alternatieve maatregelen die de overlast beter beheersen. Dit geldt echter ook andersom: als blijkt dat er met minder maatregelen hetzelfde overlastniveau kan worden gerealiseerd, moeten maatregelen kunnen worden afgebouwd.

4.5 Niet-gebruikte oplossingsrichtingen en 'zwakkere' risico's

Uit de vorige paragraaf is een aantal oplossingsrichtingen gekoppeld aan de risico's met niveau 1. Vooralsnog beschouwen we deze oplossingsrichtingen als voldoende om de risico's bij aanvang van het azc te beheersen. Dit kan overigens niet zonder de volgende invulling van randvoorwaarden:

- de acties en maatregelen die in de bestuursovereenkomst zijn beschreven moeten eveneens worden uitgevoerd (bijvoorbeeld toezicht door COA zelf en politie);
- een beheergroep moet operationeel zijn bij de start van het azc;
- monitoring van overlast en klachten moet direct bij de start centraal staan om direct en dynamisch te kunnen reageren door middel van (extra) maatregelen.

Het selecteren van bepaalde oplossingsrichtingen betekent overigens niet dat de overige genoemde, maar niet-geselecteerde oplossingsrichtingen allemaal geen waarde hebben. In deze paragraaf zullen we een nadere selectie doorvoeren op oplossingsrichtingen die mogelijk in de toekomst nut kunnen hebben als de risico's zwaarder worden of zich nieuwe risico's voordoen. Dit doet ook recht aan onze opvatting dat het beheer rondom een azc dynamisch moet zijn en een beheerplan geen log document moet worden dat slechts bij aanvang gelezen wordt en vervolgens in de la verdwijnt.

De resterende oplossingsrichtingen²⁷ die vooralsnog niet in aanmerking komen als beheermaatregel zijn nader bekeken. Een deel daarvan is afgefallen vanwege de volgende reden:

- De meningen over de oplossingsrichting verschillen (er zijn voor- en tegenstanders);
- De oplossingsrichting is niet reëel;
- Er zijn betere alternatieven voorhanden;
- Er zijn simpelere alternatieven voorhanden.

In bijlage 4 staan de oplossingsrichtingen genoemd die op basis van bovenstaande criteria zijn afgefallen. Hieronder gaan we dieper in op de oplossingsrichtingen die eventueel in de toekomst nog ingezet kunnen worden als beheersmaatregel.

---

27. De oplossingsrichtingen die al worden uitgevoerd en die door ons als beheersmaatregel zijn gesuggereerd vallen hier ook buiten.

Tabel 4.3: resterende oplossingsrichtingen met mogelijke potentie voor de toekomst

Soort oplossing	Oplossingsrichting
Aanpassen infrastructuur intern	- Lage bosschages op het terrein verwijderen zodat voor de portiers/bewaking meer en directer toezicht mogelijk is
	- Bosschages zodanig aanpassen dat er een afscheiding tussen het terrein en de omgeving ontstaat, vooral richting Voorsterallee. Overigens is niet iedereen het hiermee eens, omdat dit integratie met azc-bewoners tegen zou gaan
Aanpassen infrastructuur extern	- Toeleveringsbedrijven verplichten de Voorsterallee in en uit te rijden via de Kapperallee, ter ontlasting van de andere richting die veel gevaarlijker is
	- Parkeerverbod voor auto's op het Kerkpad
	- Oversteekplaatsen creëren, bijvoorbeeld bij de uitgang van het azc richting het Kerkpad
	- Meer prullenbakken plaatsen tegen zwerfafval - Snelheidspalen op de Voorsterallee 'met een smiley' uitvoeren ipv de huidige snelheidspalen
Doelgroep	- Samenstelling azc-bewoners vastleggen: 80 procent gezinnen of samenlevende mensen en maximaal 20 procent alleenstaande mannen
	- Programma invoeren dat toeziet op preventie en behandeling van psychische klachten van asielzoekers; twee begeleiders op ruim 700 bewoners wordt onvoldoende geacht
	- Verkeersregels aan nieuwkomers leren, zodat zij de verkeersborden en regels begrijpen
Toezicht en handhaving	- Intensiveren toezicht (politie of anderszins) gedurende het eerste jaar of in ieder geval als er sprake is van onevenredig meer incidenten in vergelijking met de huidige situatie
	- Verbod op rondhangen buiten/rondom azc-terrein en Voorsteralleekwartier. Hiervoor aanhaken bij gemeentelijke verordeningen om te handhaven
Azc-uitvoering	- Extra en deskundig azc-personeel in de eerste maanden
Technische ondersteuning	- Whatsappgroep voor overlastmelding azc-bewoners maken
Dagbesteding	- Activiteiten ontwikkelen die zich richten op het beter leren kennen van de omgeving/de stad/de bewoners
	- Activiteiten ontwikkelen die zich richten op asielzoekers en buurtbewoners samen, zodat deze groepen elkaar leren kennen

Deze potentieel interessante oplossingsrichtingen kunnen binnen de beheergroep als schaduwlijst gebruikt worden in het geval er sprake is van onevenredige overlast. Dit doet ook recht aan het dynamische karakter van het beheer. Overigens is het belangrijk om te vermelden dat dit geen limitatieve lijst is; een optredend risico kan ook door een geheel andere beheersmaatregel worden aangepakt.

Omgaan met en gebruik van de 'zwakkere' risico's (niveau 2 en 3)

Ook voor de risico's die niet zijn benoemd als aannemelijk en urgent betekent het niet dat deze vergeten kunnen worden. Het is namelijk niet uit te sluiten dat deze risico's in de toekomst sterker worden. Dit zijn alleen niet de risico's waar al gelijk bij de start van azc Zutphen concrete actie vereist is. Niettemin is het aanbevelenswaardig om deze 'zwakkere' risico's in ieder geval ten tijde van de eerste jaarlijkse monitoring langs te lopen op relevantie.

5 Een doorkijk richting nul- en vervolgmetingen

In dit hoofdstuk volgen de resultaten van de analyse op mogelijke data- en registratiesystemen die gebruikt zouden kunnen worden voor de nulmeting. Paragraaf 5.1 bestaat uit een tabel met de voor- en nadelen van de data- en registratiesystemen. Paragraaf 5.2 gaat dieper in op het proces rondom nul- en vervolgmetingen en we besluiten in 5.3 met de wijze waarop informatie in onze optiek geduid zou moeten worden.

5.1 De systeemanalyse

Tabel 5.1: voor- en nadelen van systemen voor de nul- en vervolgmetingen

Registratie	Voordeel	Nadeel
Statistisch jaarboek gemeente Zutphen	- Jaarlijks op te vragen	- Geen buurtinformatie op relevante veiligheids- en leefbaarheidsaspecten
Onderzoek Leefbaarheid en Veiligheid		- Niet jaarlijks op te vragen - Geen buurtinformatie op relevante veiligheids- en leefbaarheidsaspecten
Politierregistratie (BVH)	- Altijd op te vragen - Voor verschillende overlast- en criminaliteitsfeiten geschikt - Goed onder te verdelen op buurniveau	- Er moet kritisch gekeken worden in hoeverre feiten toewijsbaar zijn aan azc-bewoners als feiten buiten het azc gepleegd zijn
IBIS	- Zicht op wat er op het terrein aan incidenten speelt - Er is een onderverdeling in 46 verschillende feiten	- De kwaliteit en volledigheid van van registratie in IBIS laat te wensen over - Privacy moet gewaarborgd worden
Buurtenquête	- Breed uit te zetten - Zicht op overlast en criminaliteit in de directe leefomgeving	- Tijd- en kostenintensief - Kans op lage respons
Burgerpanel	- Vast panel biedt zicht op veranderende houding/verschil in overlast - Ook veiligheidsbeleving kan betrokken worden	- Mogelijk niet representatief, kans op ondervetegenwoordiging straten/buurten
Klachtenmeldingen	- Inzicht in overlast/klachten en hotspots	- Goed klachtenmeldsysteem vereist, bij voorkeur digitaal
Afhandeling klachten	- Inzicht in al dan niet succesvol afgehandelde klachten	- Goed klachtenopvolgsysteem vereist, bij voorkeur digitaal

Registratie	Voordeel	Nadeel
WOZ- en kadaster-informatie huizenprijzen	- Zicht op ontwikkeling in huizenprijzen	- Conjunctuurgevoelig - Er zijn zeer veel controlevariabelen nodig (bijvoorbeeld aantallen bezwaren, ontwikkeling huizenprijzen in de buurt/regionaal/landelijk)
Cijfers over winkeldiefstal van supermarkten	- Inzicht in winkeldiefstal onder azc-bewoners	- Medewerking van supermarkten is onzeker

5.2 Randvoorwaarden voor een goede meting

Een aantal randvoorwaarden is van belang om een goede nul- en vervolgmeting uit te voeren. Deze punten komen naar voren uit de risicoanalyse, dus hebben een actueel, op Zutphen gericht karakter:

- Het is van essentieel belang dat de data toewijsbaar zijn aan de komst van het azc en de bewoners. Het aantal inbraken in een buurt of wijk hoeft bijvoorbeeld niet direct verband te houden met de komst van een azc;
- Het perspectief vanuit meerdere disciplines moet naar voren komen in een meting. Minimaal moet het perspectief van burgers en handhavers gekoppeld worden aan zo objectief mogelijk verzamelde cijfers rondom overlast en criminaliteit;
- Als data niet op regelmatige basis en niet op buurtniveau kunnen worden aangeleverd dan zijn ze van weinig nut voor de metingen;
- Het genereren van allerlei data in een nulmeting moet geen doel op zich zijn. Het is beter om enkel data goed te kunnen duiden dan door teveel data een onduidelijk en niet-toewijsbaar verhaal te krijgen.

Wanneer we kijken naar deze randvoorwaarden, stellen we voor om in de metingen minimaal gebruik te maken van de politieregistratie, IBIS, een enquête onder burgers danwel een burgerpanel, de ontvangen klachtenmeldingen en de afhandeling daarvan.²⁸

Een aandachtspunt is nog wel het doel dat de nulmeting moet dienen. De gemeente Zutphen en het COA, als opdrachtgevers voor de nulmeting, zullen hier goed over moeten nadenken. Het teveel richten op een absolute of relatieve ontwikkeling van overlast/criminaliteit kan bijvoorbeeld leiden tot een gunstig beeld, terwijl dit onder bewoners niet zo ervaren wordt. Mogelijk kan de beheergroep ook een rol spelen bij het invullen van de meting.

28. Op het zogenaamde Extern klachtenformulier van het COA en beveiliging Trignon (COA, 2013b) staat zowel de beschrijving van, de afhandeling van als de tevredenheid met de oplossing van de klacht beschreven.

Ter suggestie: omdat onevenredige overlast een belangrijke term is, bijvoorbeeld voor de toekomst van het azc, is het relevant om ook te kijken naar de ontwikkeling in overlast/criminaliteit/klachten en de wijze waarop daar in het beheer concreet op is bijgestuurd. Het is dan in ieder geval belangrijk om de thema's veiligheid en de leefbaarheid centraal te stellen.

5.3 Onafhankelijk oordeel vereist

Een laatste opmerking is nog relevant om te maken. Om de uiteindelijk te gebruiken verschillende data in de metingen te duiden, is het van belang om de juiste expertise en onafhankelijkheid te garanderen bij het interpreteren van de data. Vooral in het geval dat data niet dezelfde richting uitwijzen is het van belang om niet in discussies te belanden rondom de interpretatie, zo is onze ervaring met onderzoek dat wij momenteel uitvoeren naar de risico's op en de aard/omvang van jeugdcriminaliteit.

Geraadpleegde literatuur

Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee (2014). *Notulen adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee*. Zutphen: Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee.

Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee (2015). *Vijftien adviezen aan het COA en de gemeente Zutphen van de adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee*. Zutphen: Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee.

Althoff, B. en Maritz-Brethouwer, C. (2015) *Eindevaluatie: Buurtonderzoek azc Winterswijk*. Rijswijk: COA.

Althoff, M. en De Haan, W. (2006). *Criminaliteitspatronen en criminele carrières van asielzoekers*. Apeldoorn: Elsevier Overheid.

Beerlage, M.A.M. en Clerx, M.L.J. (2015). *Magneetveldzones van hoogspanningslijnen bij azc Zutphen*. Arnhem: DNV GL Energy.

Bewonerscommissie Berkelpark (2015). *Notulen Bewonersavond Berkelpark d.d. 05-08-2015. (Deel)Onderwerp: Komst azc*. Zutphen: Bewonerscommissie Berkelpark.

Boom, J., de, Snel, E. en Engbersen, G. (2010). Asielmigratie, verblijfsstatussen en criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, (52) 2.

Brandweer Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (2015). *Brief aan de gemeente Zutphen*, 6 januari 2015.

COA (2010). *COA klachtenregeling voor bewoners en derden*. Rijswijk: COA.

COA (2011). *COA bezoekersreglement*. Rijswijk: COA.

COA (2013a). *COA klachtenregeling voor bewoners en derden*. Rijswijk: COA.

COA (2013b). *Extern klachtenformulier*. Rijswijk: COA.

COA (2014). *Rapportage Incidentenregistratie in IBIS. Een onderzoek naar de wijze van registratie, de knelpunten en achterliggende oorzaken en factoren*. Rijswijk: COA, Unit Uitvoeringsprocessen.

COA (2015). *Huisregels COA*. Rijswijk: COA.

De Haan, W. en Althoff, M. (2002). *Vreemd en verdacht. Een verkennend onderzoek naar criminaliteit in en om asielzoekerscentra*. Rijksuniversiteit Groningen: Vakgroep Strafrecht en Criminologie.

De Haan, W. en Althoff, M. (2003). Taboe of stok om een hond te slaan? Aard en omvang van asielzoekerscriminaliteit in Nederland. *Migrantenstudies*, 2003, nr.3.

Eysink Smeets, M., Moors, H., Hof, K. van 't en Reek Vermeulen, E. van den (2010). *Omgaan met de perceptie van overlast en verloedering. Een beknopt advies voor de bestuurspraktijk*. Tilburg: IVA, 2010.

Gemeente Zutphen (2015). *Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een azc*. Zutphen: Gemeente Zutphen.

Hartholt, X., Wolfswinkel, R. van, Rouwendaal, S. van, Hengeveld, M en Meer, K. van der. *Geen azc in Zuidbroek. Brief aan de leden van het Apeldoorns Presidium*, 12 juni 2015. Apeldoorn: Pro Apeldoorn.

Kanne, P., Klein, L. en Rosema, M. (2015). *Opvang van asielzoekers*. Enschede: I&O Research.

Kromhout, M. en Van San, M. (2003). *Schimmige werelden. Nieuwe etnische groepen en jeugdcriminaliteit*. Den Haag: WODC.

Kuppens, J., Bremmers, B. en Ferwerda, H. (2013). *Keuzes maken. Een quick scan op vijf mogelijke locaties voor Skaeve Huse in Doetinchem*. Arnhem: Bureau Beke, 2013.

Kuppens, J. en Ferwerda, H. (2010). *Maatschappelijk opgevangen? Een verkenning van mogelijkheden en randvoorwaarden van een domushuis in de Steenstraat te Arnhem*. Arnhem: Bureau Beke.

Kuppens, J. en Ferwerda, H. (2011). *Opvang raakt de kern. Een onderzoek naar te verwachten gevolgen van en randvoorwaarden voor een Domushuis in Wehl*. Arnhem: Bureau Beke.

Kuppens, J., Van Tuyn, D. en Ferwerda, H. (2009). *Feiten over veiligheidsbeleving in de gemeente Arnhem. Factsheet*. Arnhem: Bureau Beke.

Kuppens, J. en Ferwerda, H. (2012). *Beschermde woonvorm verplaatst. Een onderzoek naar te verwachten gevolgen van en randvoorwaarden voor een LIBW in Zutphen*. Arnhem: Bureau Beke.

Kuppens, J. en Ferwerda, H. (2015). *Opvang in Spoorhoek. Een analyse van overlast rondom maatschappelijke opvangvoorzieningen in de Spoorwegstraat*. Arnhem: Bureau Beke.

Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (2005). *Woningen binnen de gevarezone van hoogspanningslijnen: blusrisico's*. Arnhem: NIBRA.

Netbeheer Nederland en TenneT (2010). *Protocol 'Inzet brandweer bij calamiteiten nabij hoogspanningslijnen'*. Arnhem: TenneT.

Strien, A. van (2006). *Brandbestrijding in en nabij hoogspanningsruimten, afstudeerscriptie*. Arnhem: NIBRA.

Theebe, M.A.J. (2002). Asielzoekers en de waarde van uw woning. In: *ESB*, 11-01-2002. Amsterdam: Economische Statistische Berichten.

Thomeer-Bouwens, M. en Smit, M. (2000). *Alleenstaande minderjarige asielzoekers op eigen benen*. Leiden: Orthopedagogiek.

Willemse, H. (2002). Asielzoekers, appels, peren, moord en doodslag. In: *SEC 3*, juni 2002.

Nieuwsbronnen

De Gelderlander (2015, 13 augustus). *Politie schiet man (27) uit Kameroen in been bij azc Winterswijk*. www.gelderlander.nl/regio/achterhoek/winterswijk/politie-schiet-man-27-uit-kameroen-in-been-bij-azc-winterswijk-video-1.5152112.

De Gelderlander (2015, 24 november). *Drie aanhoudingen na vechtpartijen in azc De Koepel in Arnhem*. www.gelderlander.nl/regio/arnhem-e-o/arnhem/3-aanhoudingen-na-vechtpartij-in-azc-de-koepel-in-arnhem-video-1.5475182.

De Gelderlander (2015, 3 november). *Grote vechtpartij op vluchtelingenopvang Heumensoord*. www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/grote-vechtpartij-op-vluchtelingenopvang-heumensoord-1.5401307.

De Volkskrant (2015, 6 februari). *Ruim 2.700 incidenten in Nederlandse asielcentra*. www.volkskrant.nl/binnenland/asielcentra-registreren-lijst-met-geweld-en-zelfmoorden~a3845615/.

De Volkskrant (2015, 3 oktober). *Het asielspook waart door het land*. <http://www.volkskrant.nl/binnenland/het-asielspook-waart-door-het-land~a4155105/>.

De Volkskrant (2015, 18 december). *Angst voor grote azc's ongegrond*.
<http://nos.nl/artikel/2075966-angst-voor-grote-azc-s-ongegronnd.html>.

De Volkskrant (2016, 5 januari). *Crisisberaad in Groningen: de hoogspanningskabels dansen door vorst*. www.volkskrant.nl/binnenland/crisisberaad-in-groningen-de-hoogspanningskabels-dansen-door-vorst~a4218576/

De Volkskrant. (2002, 25 oktober). *Criminaliteit onder asielzoekers wordt slecht gemeten*. www.volkskrant.nl/archief/criminaliteit-onder-asielzoekers-wordt-slecht-gemeten~a635298/.

De Volkskrant (2015, 18 december). *Geldermalsen negeerde eerder geleerde lessen*.
www.volkskrant.nl/opinie/geldermalsen-negeerde-eerder-geleerde-lessen~a4210546/.

De Volkskrant (2015, 24 december). *Geweld kan dus wel degelijk lonen*.
www.volkskrant.nl/binnenland/geweld-kan-dus-wel-degelijk-lonen~a4213591/.

De Telegraaf (2015, 24 december). *Rellen tegen azc loont*.
www.telegraaf.nl/binnenland/24915165/___Rellen_tegen_azc_loont___.html

Elsevier (2015, 10 oktober). *Onrust en hakenkruisen: incidenten rond asielzoekerscentra*. www.elsevier.nl/Nederland/achtergrond/2015/10/Onrust-en-hakenkruisen-incidenten-rond-asielzoekerscentra-2698267W/.

NOS.nl. (2015, 10 september). *De vluchtelingenstroom; wat verandert er voor Nederland?* www.nos.nl/artikel/2056971-de-vluchtelingenstroom-wat-verandert-er-voor-nederland.html.

NOS.nl. (2015, 16 oktober). *Hoe onveilig is het rondom een azc?*
www.nos.nl/artikel/2063502-hoe-on-veilig-is-het-rondom-een-azc.html.

NOS.nl. (2015, 16 november). *Recordaantal asielvragen in oktober*.
www.nos.nl/artikel/2069390-recordaantal-asielaanvragen-in-oktober.html.

Nu.nl (2015, 10 oktober). *Elf aanhoudingen na bestorming opvangcentrum asielzoekers Woerden*. <http://www.nu.nl/bootvluchtelingen/4142488/elf-aanhoudingen-bestorming-azc-asielzoekers-woerden.html>

Nu.nl (2015, 20 november). *Is de weerstand tegen asielzoekerscentra in woonwijken terecht?* www.nu.nl/weekend/4167595/weerstand-asielzoekerscentra-in-woonwijken-terecht.html.

Nu.nl (2015, 20 november). *Komst azc heeft weinig invloed op woningmarkt.*

www.nu.nl/binnenland/4165865/komst-azc-heeft-weinig-invloed-woningmarkt.html

Omroep Brabant. (2015, 3 november). *Vier jongeren uit Oisterwijk betrokken bij incidenten azc, gemeente houdt ze in de gaten.*

www.omroepbrabant.nl/?news/2389651283/Vier+jongeren+uit+Oisterwijk+betrokken+bij+incidenten+azc,+gemeente+houd+ze+in+de+gaten.aspx.

Tubantia (2015, 7 oktober). *Zorgen om incidenten bij azc Almelo.*

www.tubantia.nl/regio/almelo/zorgen-om-incidenten-bij-azc-almelo-1.5308714.

Bijlage 1: uitvraag aan burgers

Geachte mevrouw/mijnheer,

Zoals u waarschijnlijk weet, zal in 2016 aan de Voorsterallee in Zutphen, in het voormalige recherschool, een asielzoekerscentrum (azc) gevestigd worden. In opdracht van de gemeente Zutphen en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) voert Bureau Beke een risicoanalyse uit. Daarin wordt bepaald welke gevolgen de vestiging van het azc heeft op het gebied van veiligheid en leefbaarheid, zowel voor omwonenden als voor asielzoekers zelf.

Een belangrijk onderdeel van de risicoanalyse is het bevragen van burgers over de mogelijke gevolgen van de komst van het azc. In een schouw met direct omwonenden is al een aantal gevolgen benoemd, zoals:

- de invloed op de verkeersveiligheid;
- eventuele looproutes richting winkels en het centrum van Zutphen;
- de risico's van de hoogspanningslijnen op het terrein.

Graag vernemen we ook nog van u welke gevolgen de komst van het azc volgens u heeft. Op basis van de door burgers aangedragen punten, zal Bureau Beke nader onderzoek uitvoeren naar de noodzaak van extra beheersmaatregelen.

Ons verzoek is daarom, of u de bijlage op de volgende pagina zo exact mogelijk (welke gevolgen verwacht u waar precies?) wilt invullen en per post wilt zenden naar mevrouw Hofman van de gemeente Zutphen. Indien u hier de voorkeur aan geeft, kunt u eventuele gevolgen (soort en locatie) ook direct mailen naar j.kuppens@beke.nl.

Met vriendelijke groet,

Jos Kuppens

Onderzoeker Bureau Beke Arnhem

Chantal Hofman

Beleidsmedewerker gemeente Zutphen

Bijlage 2: geraadpleegden

De heer Bezoen	Politie Zutphen
De heer Boone	TenneT Arnhem
De heer Borgman	Zelfstandig verkeersdeskundige
De heer Boswinkel	Bedrijfsleider Lidl Warnsveld
De heer Van den Brink	DGMR Arnhem
De heer Van Dijk	Politie Zutphen
De heer Groters	Verkeersdeskundige gemeente Zutphen
De heer Hermans	Manager COA, azc Zutphen
Mevrouw Houtenbos	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
De heer Klose	Omwonende
De heer Marchal	TenneT Arnhem
De heer Meijer	Wijkregisseur gemeente Zutphen
De heer Peeters	Manager COA, azc Zutphen
Mevrouw Peppelman	Brandweer Zutphen
De heer Ten Raa	Brandweer Zutphen
De heer Wissink	Bedrijfsleider Coop Zutphen

Bijlage 3: weging van de longlist van risico's

De bronnen voor de benoemde risico's zijn meerledig, namelijk:

- Drie schouwen;
- Enquête onder burgers (N=53);
- Opmerkingen tijdens de bewonersavond Berkelpark op 5 augustus 2015;
- Vijftien adviezen van de Adviesgroep omwonenden azc Voorsterallee.

De risico's die zijn benoemd, zijn ingedeeld in algemene risico's en specifieke risico's naar buurt. De risico's zijn omschreven als feiten, maar er is door Bureau Beke nader bepaald in hoeverre deze benoemde risico's aannemelijk en urgent zijn. De wegingscategorieën zijn als volgt:

- Niveau 1: het risico is aanwezig en dermate groot, concreet en acuut dat direct (of in ieder geval voordat het azc wordt geopend) een beheersmaatregel noodzakelijk is;
- Niveau 2: het risico is aanwezig, maar niet dermate groot, concreet en acuut dat direct een beheersmaatregel nodig is. Monitoring van het risico is wel vereist om te bepalen of het op termijn een risiconiveau 1 wordt;
- Niveau 3: het risico is (vooralsnog) niet aanwezig. Er is geen beheersmaatregel en geen monitoring nodig.

Risico/aspect/overlast	Toelichting risico	Weging	Toelichting weging
<i>Algemene risico's</i>			
Verveling	Mensen hebben niets te doen, gaan daardoor rondhangen op straat/in tunnels, worden baldadig en veroorzaken overlast (zowel in als rondom het azc). Risico op privacy-schending in het geval van rondhangen in tuinen.	1	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijk opkomende overlastlocaties (hotspots) direct meenemen in beheergroep
Verlies van veiligheidsgevoel	Angst voor aanwezigheid van IS-strijders, gevaar voor dochters, meer criminaliteit, intimiderend gevoel.	2	Nog onduidelijk is hoe het veiligheidsgevoel zich zal ontwikkelen
Spanningen tussen bewoners onderling	Sommigen staan positief tegenover de nieuwkomers, anderen negatief (ongelijkheid, discrimineren). Dit gevoel kan versterkt worden wanneer het azc er daadwerkelijk komt.	2	Nog onduidelijk is of dit zal optreden. Er lijken vooralsnog weinig sterk tegenstrijdige gevoelens
Financieel	Huizen worden minder waard doordat er een azc wordt gevestigd en doordat de discussie over de hoogspanningskabels aanwakkert. Hierdoor zijn huizen lastig te verkopen.	3	Valt niet onder leefbaarheid en veiligheid
Financieel	Verwachting dat verzekeringspremies stijgen	3	Valt niet onder leefbaarheid en veiligheid
Overlast	Zwerfvuil op openbare plekken/speelvelden en in tuinen langs de looproutes (afval/rondslingerende winkelwagens).	1	Kans op overlast aannemelijk. Mogelijke hotspots direct aanpakken en meenemen in beheergroep
Overlast	Alcohol- en drugsgebruik op straat.	2	Nog onduidelijk is of dit zal optreden, monitoring vereist
Criminaliteit	Azc-bewoners die criminaliteit veroorzaken, zoals kleine diefstallen (winkeldiefstal/zakkenrollen).	2	Kan voorkomen, maar winkeliers zijn positief

Risico/aspect/overlast	Toelichting	Weging	Toelichting weging
Criminaliteit	Wapenbezit/delicten met wapens door azc-bewoners	3	Komt vooralsnog elders niet veel voor
Criminaliteit	Vandalisme door azc-bewoners	3	Komt vooralsnog elders niet veel voor
Criminaliteit	Inbraken door azc-bewoners	3	Komt vooralsnog elders niet veel voor
Overlast in supermarkten	Met name rijen voor de kassa en te weinig of niet op de doelgroep gerichte voorraad	3	Winkeliers zeggen zich aan te kunnen passen
Scholing voor jongeren	Zorg voor voldoende lesmogelijkheden voor jongeren	1	Vanuit verkeersveiligheid is duidelijkheid omtrent externe schoollocaties vereist
Loop- en fietsroutes	Loop- en fietsroutes naar het centrum van Zutphen, de Lidl in Warnsveld, de Coop en Aldi in Zutphen en het terrein van GGNet (toekomstige noodopvang) kunnen overlast brengen in bepaalde straten	1	Nog onduidelijk is hoe de looproutes zich exact zullen ontwikkelen. Vooralsnog is alleen monitoring nodig

Risico/aspect/overlast	Toelichting	Weging	Toelichting weging
<i>Op het azc-terrein zelf</i>			
Drugshandel	Drugsgelateerde incidenten (onbekenden) die in het verleden voorkwamen	3	Feiten uit het verleden, geen relatie met actualiteit
Drugshandel	In recente verleden was hier al drugshandel via geopende noordpoort	1	Drugshandel direct meenemen in beheergroep
Criminaliteit	Feiten die in het verleden al voorkwamen, zoals stelen op het terrein	3	Feiten uit het verleden, geen relatie met actualiteit
Veiligheid	Kans op kabelbreuk van de hoogspanningsleiding op het terrein	3	Protocol voorziet in handelingsperspectief

Risico/aspect/overlast	Toelichting	Weging	Toelichting weging
Veiligheid	Invloed van magneetvelden hoogspanningslijnen op azc-bewoners	3	Onderzoek is uitgevoerd, risicovolle bewoning is aan doelgroep aangepast
Brandveiligheid	Kans op brand naar aanleiding van kabelbreuk van hoogspanningsleiding	3	Protocol voorziet in handelingsperspectief
	Brand die niet kan worden geblust door spanning op hoogspanningsleiding	3	Protocol voorziet in handelingsperspectief
	Brand die de hoogspanningsleiding verzwakt	3	Protocol voorziet in handelingsperspectief
Verkeersveiligheid	Als hek aan noordzijde azc-terrein (deels) geopend blijft	1	Opening noordzijde azc-terrein voor regulier verkeer heeft niet de voorkeur, hooguit voor calamiteiten
	Verkeersconflictsituaties bij uitgang Voorsterallee	3	Als er een aparte voetgangersin- en uitgang komt, is het risico sterk minder
Veiligheid	Weinig zichtlijnen vanwege lage bosschages tussen parkeervakken	2	Nog onduidelijk is of dit risico's oplevert
Veiligheid	Bescherming/afscherming door bosschages voor de omgeving; geven van veiligheid	3	Mening tussen omwonenden verschilt met name over de wens tot bosschages aan de voorzijde. De zijkanten en achterzijde zijn voldoende afgedekt vanwege bestaande bosschages of afwezigheid omwonenden
Sociale cohesie/ontbreken ervan	Indien er te weinig/geen goede mogelijkheden voor bezigheden van de bewoners zijn kunnen spanningen ontstaan die uitstralen/overslaan naar de omgeving.	3	Op grond van soortgelijke ervaringen en de cohesie van de omgeving is er geen aanleiding te denken dat dit gebeurt

Aan- en afrijroute naar/van het terrein	Grote bussen kunnen nauwelijks de ingang in/uit door de huidige situatie, vergelijk met de huidige in en uitrijden van vrachtwagen(combinaties)	3	Als er een aparte voetgangersin- en uitgang komt, is het risico sterk minder
Overlast visueel	Te veel danwel te weinig verlichting op het azc-terrein	2	Mening tussen omwonenden verschilt. Indien blijkt dat risico's op het terrein ontstaan door te veel/te weinig verlichting dan actie ondernemen
Overlast audio	Op en rondom het azc	1	Geluidsoverlast blijkt elders een aandachtspunt, monitoren in beheergroep

<i>In buurt Voorsteralleekwartier-Noord</i>			Weging	Toelichting weging
Overlast/ dreiging	Voorsterallee	Overlast voor omwonenden, dreiging voor (kinderen van) bewoners	1	Is een aandachtspunt, monitoren in beheergroep
Overlast	Crematorium	Overlast/rondhangen op parkeerplaats en rond brasserie. Geen beheer/duistere omgeving	3	Vooralsnog onwaarschijnlijk dat dit risico's oplevert
		Cultuurverschil vanwege geloofsachtergrond	3	Vooralsnog onwaarschijnlijk dat dit risico's oplevert
Overlast/ dreiging	Wandelgebied Dam- laan-Oostveensepad	Gebied ten noorden van azc is nu stil wandelgebied. 's Avonds geen verlichting (waarbij de mening tussen bewoners verschilt of dit wenselijk is)	3	Vooralsnog onwaarschijnlijk dat dit risico's oplevert

			Weging	Toelichting weging
Verkeers- veiligheid	Voorsterallee (in de buurt van azc)	Geen trottoir voor voetgangers aanwezig over ongeveer 400 meter	1	Hoog risico op ongelukken
		Verkeersconflictsituaties: auto's versus fietsers en voetgangers	1	Hoog risico op conflicten
Verkeers- veiligheid	Damlaan	(On)bewaakte spoorlijn; gevaar voor doelgroep	2	Suicide komt voor en is niet uit te sluiten
Verkeers- veiligheid	Hoek Voorsterallee-Van Suchtelenstraat	Verkeersconflictsituaties auto's versus fietsers met risico op ongelukken	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Verkeers- veiligheid	Hoek Voorsterallee- aansluiting fietspad bij tunnel (ter hoogte van Van Drinenstraat)	Verkeersconflictsituaties afslaande auto's ver- sus overstekende en afslaande fietsers	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	In tunnel Van der Ca- pellenlaan	Rondhangende jongeren	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast/ drugshandel	Tussen Van Essen- straat en azc	Rondhangen/bbq-en in hondenlosloopgebied/op voetbalveldje	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	Woongebied Van Such- telenstraat/Van Essen- straat	Rondhangen	1	Is een aandachtspunt, monitoren in be- heergroep
Overlast	Oostveense- pad/woongebied Van Suchtelenstraat/Van Essen straat	Ongewenste looproute als hek aan noordzijde azc-terrein (deels)geopend blijft	1	Is een aandachtspunt, monitoren in be- heergroep

<i>In buurt Berkelpark</i>			Weging	Toelichting weging
Overlast	Kerkpad/aanliggende wijk (Sonnenberg-straat)	Overlast voor omwonenden, ook vanwege speelterrein/natuurgebiedje	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	Kerkpad	Parkeeroverlast van auto's	1	Is een aandachtspunt, monitoren in beheergroep
Drugshandel	Rondom flats	Kans op (toenemende) handel in drugs	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Vernieling gras	Kerkpad	Betreden kweekterrein graszoden	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Leefbaarheid (draagkracht)	Met name in de flats	Kwetsbare bewoners (bijvoorbeeld psychiatrie, verslaving), maar ook vermenging azc-doelgroep en bewoners flats (deels ook van buitenlandse afkomst)	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	Tussen Voorsterallee en Berkel	Mogelijke looproutes vanuit azc richting Aldi of richting Lidl Warnsveld	1	Looproutes zijn een aandachtspunt, monitoren in beheergroep
Overlast	Rondom flats/fietstunnel	Rondhangen rond de flats/fietstunnel	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Diefstal	Moestuintjes tussen Berkel en Wijnhofstraat	Diefstal van groenten/fruit	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	School Het Stedelijk	Mogelijke conflicten tussen azc-doelgroep en schooljongeren	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert

			Weging	Toelichting weging
Overlast	Wijnhofpark	Rondhangen in het park	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert
Overlast	Op looproute richting Aldi	Rondhangen en zwerfvuil	1	Looproutes zijn een aandachtspunt, monitoren in beheergroep

<i>In buurt Deventerwegkwartier</i>				
Overlast	Bij Coop	Overlast tijdens bezoek aan Coop	3	Volgens ondernemers niet aan de orde
Drugshandel	Schimmelpennincklaan	Momenteel: dealen van drugs (onbekenden), mogelijk vergroten kans drugshandel	2	Nog onduidelijk is of dit concrete risico's oplevert

<i>In buurt Polbeek</i>				
-	-	-	-	-

Bijlage 4: afgevallen oplossingsrichtingen

Soort oplossing	Oplossingsrichting	Reden van afvallen
Aanpassen infrastructuur intern	- Verplichte voetgangsuitgang via de noordingang, maar de meningen hierover zijn verdeeld	De mening hierover verschilt
	- Noordingang: een totaal afgesloten hek direct ten noorden van de bebouwing op het terrein plaatsen, eventueel van de ontstane groenstrook tot het nu bestaande hek voor eenieder openbaar groen maken	Er zijn betere alternatieven
	- Eenrichtingsweg op het terrein: alle gemotoriseerd verkeer in laten rijden via ingang Voorsterallee en uit laten rijden op Oostveensepad. De meningen hierover verschillen. De noordzijde moet volgens anderen voor gemotoriseerd verkeer dicht blijven. Er moet wel een mogelijkheid blijven om bij calamiteiten via de noordzijde naar binnen te kunnen	De mening hierover verschilt
	- Voldoende verlichting op het terrein, straatverlichting niet doven. Andere bewoners willen juist minder verlichting op het terrein, dat geeft overlast	De mening hierover verschilt
	- Een buslijn langs/dichtbij het azc laten lopen en halte azc creëren; of alleen een 'buslijn' voor asielzoekers organiseren, waarbij de bushalte op het terrein ligt	Er zijn simpelere alternatieven
Aanpassen infrastructuur extern	- Trottoir aanleggen tussen bomenrij Voorsterallee en hek azc om voetgangers richting centrum Zutphen/tunnel Van Capellenlaan te scheiden van het (gemotoriseerd) verkeer op de Voorsterallee	Er zijn betere alternatieven
	- Wegen voor het azc (Kapperallee, Voorsterallee en kruispunten) aanpassen: meer drempels, inhammen, snelheidspalen, trottoirs, oversteekplaatsen, meer verkeersborden en dergelijke	Er zijn betere alternatieven
Hoogspanningskabels/brand	- Hoogspanningskabels ondergronds leggen	Er zijn simpelere alternatieven
	- Veranderen bestemmingsplan rond hoogspanningskabels	Er zijn simpelere alternatieven
Toezicht en handhaving	- Avondklok instellen voor azc-bewoners, bijvoorbeeld tussen 22 en 07 uur. Tussen deze tijdstippen mag azc-bewoner zich niet buiten het terrein begeven. De mening hierover verschilt tussen omwonenden ('mag dit en is het gewenst. Wij hebben ook geen avondklok in de wijk')	De mening hierover verschilt

---

Technische ondersteuning	- Pasjessysteem invoeren, zodat duidelijk is wie wel en niet binnen is (zowel ter controle als voor de veiligheid van azc-bewoners, in het geval van calamiteiten). Dit kan ook functioneren als toegangssysteem, zodat onbevoegden (niet-pashouders) niet zomaar het azc kunnen betreden. Deze reden kan wellicht ook de acceptatie voor deze oplossingsrichting bevorderen.	Er zijn simpelere/al in te zetten alternatieven/mening hierover verschilt
--------------------------	---	---

Rijkade 84
6811 HD Arnhem
tel 026 - 443 86 19

info@beke.nl
www.beke.nl

www.beke.nl